

NACIAI KERŠIJA LIETUVIŲ TAUTAI UŽ NENORĖJIMĄ KOOPERUOTI

Plėšia Ir Degina Miestus-Kaimus

New York (LAIC), rugp. 3 d. — Iš Stockholmo privačiais keliais gautomis žiniomis aiškėja, kad savo nepasisekimus rytų fronte vokiečiai mėgina kapitalizuoti politinėje srityje. Ta vokiečių akcija ypatingai ryškiai reiškiasi Lietuvoje.

Kaip žinoma, pakartotinai vokiečių okupanto mėginimai per 3 metus įkinkyti lietuvius į savo imperialistinių vežimų nepavyko. Paskutinis vokiečių mėginimas pasibaigė pagarsėjusiu lietuviškųjų batalionų sukilimu dar tik nepernai, gegužio mėnesį. *Lietuviai kaip stovėtojai, taip ir tebestori už savo krašto visišką laisvę ir nepriklausomybę.*

Dabar gaunamos žinios rodo, kad vokiečių SS policija ne tik kad neleidžia Lietuvos ukiminkams šalintis iš muštis apimtu sričių, bet dargi aktyvesnį lietuviškąjį elementą masiniai suiminėja ir varu gruda į sovietų užimėjamas sritis.

Yra žinių, kad represijų neišvengia net *politiniai Lietuvos emigrantai*, kurie sovietų okupacijos laikais (1940-1 m.) buvo pasišalinę į Vokietiją arba buvo pasišalinę Vakarų Europoje.

Konkrečiai minimas vasario 16 akta pasirašęs plačiai žinomas veikėjas ir mokslininkas Petras Klimas, kuris begyvendamas Francijoje 1943 m. rudenį buvo vokiečių Gestapo suimtas, o vakar, visiškai fiziniai ir moraliai iškaukintas, buvo atgabentas į Kauną ir ten pakeltas GPU malonei. Tuo būdu, *kryžiuočiai keršija lietuvių tautai už jos nenorą su jais kooperuoti, vienkartinę aplinkybę naudojant savo kariškiams nepasisekimams pridengti, juos aiškindant sąmoningu uorū "nubausti"*.

Lygiagreta, per visą Lietuvą eina dar negirdėtas istorijoje Lietuvos apipilimas ir lietuvių turto grobimas. Plėšiami ir dežinami kaimai, plėšiami ir deginami miestai. *Kas nepavyksta užrobiti — naikinama vietoje.*

Tik nepernai į Stockholmą atbėgę lietuviai pasakoja savo akimis matę lietuviškuoju turtu prikrautus sielus, išsisonis virtinėjus plukdomus jūrų linkui.

Čia patiekti faktai ryškiausiai parodo, kiek nepagrįsti buvo per 3 metus sistematingai iš įvairių Lietuvos nepriklausomybės priešų skleidžiami prasimanymai apie lietuvių tautos "kooperavimą" su naciais.

Kaip Vyriausias Lietuvai Išlaisvinti Kom. Pasipriešino Nacių Užmačioms

Okupacinė Reicho valdžia jau nekartą yra mėginusi pajungti lietuvių tautą į savo karo mašiną prieš Lietuvos interesus. Ir tik dėl vieningo ir nepalaužiamo mūsų atsparumo visos tos vokiečių pastangos iki šiol yra visai nepavykusios. Nežiurint visų ligišolinių nepasisekimų ir vėl esame aktyvaus naujos okupacinės vokiečių administracijos pasikėsinimo prieš Lietuvą. Vokiečių okupacinė valdžia paruošė planą paimti iš Lietuvos į Reichą darbus, pradėdant 1944 m. kovo mėn. 1 d. maždaug po 5,000 žmonių kas savaitę, iš viso 100,000 žmonių. Šis lietuvių tautos egzokucijos vykdymą vokiečiai bando pristoti lietuviškosios administracijos aparatui. Kubilūnas, kaip pirmasis gen. tarėjas, ir Kupcikevičius, kaip Darbo ir Socialinių Reikalų tarėjo pareigas einas, drįsta padėti savo parašus po tokiu planu, tuo padarydami didžiausią nusikaltimą lietuvių tautai.

Toks milžiniškas darbo jėgos išėmimas iš Lietuvos netik naikina pačią lietuvių tautą, bet turi sukelti suirutę krašto uky ir pakirsti mūsų gynimosi prieš bolševizmą pajėgumą. Todel Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas įspėja visus administracijos pareigūnus, kurie bus bandomi panaudoti šiai žiauriam mūsų tautos egzokucijai vykdyti, aiškiai apsispręsti už savo tautą, už Lietuvą, kad ir

gręstų del to vokiečių represijos. Visi tokie vykdytojai turi žinoti, kad vėčiau yra pačiam nukęsti arba, pasitraukus iš savo tarnybinių pareigų, slapstyti, kaip buti tukstančių budeliu ir užsitraukti tautos pasmerkimą.

Komitetas nurodo taip pat ir visiems šaukiamiesiems nepasiduoti teroro baimei. Kaip į visus ligišolinius piktus okupantų kėsulius mūsų atžvilgiu, taip ir į šita visi lietuviai turi drąsiai ir vieningai tarti: Ne! Visi šaukiami gaudomi turi nepasiduoti ir slapstyti tautos saugumą. Komitetas įpareigoja visus tautiečius besislapanstiemis teikti pagelbą.

Pakelkime ir šį sunkų bandymą nepalaužiamu tvirtumu ir vieninga valia. Vardan tos Lietuvos vienybės težydi! — VLIK.

Rommel Sužeistas

Vokiečių žinių agentūra paskelbė, kad liepos 17 d. sužeistas maršalas E. Rommel. Jo gyvybei, esą, pavojus negresia. Šis maršalas vadovavo nacių korpusams Afrikoje, kur pažymėtiniu smarkumu praktiškai. Dabar jis buvo paskirtas gintis nuo sąjungiečių, pradėjusių Europos invaziją.

Maskva. — Susirėmimuose ties Kaunu, užmušta 8,000 nacių ir sunaikinta 36 jų tankai.

Nepertoli Nuo Paryžiaus

Lietuviai Smarkiai Kovojo Su Naciais

Kovoje Daug Lietuvių Žuvo, Kiti Suimti ir Išgabinti

Chicago, Ill., rugp. 3. — Iš Londono gauta toks pranešimas: "Žiniomis iš Stockholmo, Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas pranešė, kad geg. 14 d. Kaune areštuotas gen. Plechavičius ir štabo viršininkas pulk. Urbonas. Abudu išvešti į Vokietiją.

"Nepavykus okupantams lietuvius įkinkyti kovoti su rusais, ar vykty vakarų frontan — pradėjo represijas prieš karininkus, inteligentus, švietusomenę. Okupantai Kaune apsupę generalinį štabą, norėdami suareštuoti štabo karininkus. Tie pasipriešino ginklu. Dauguma žuvo. Gyvuosius suėmė ir išgabeno.

"Gegužio 14—15 naktį okupantai apsupo Mariampolės karių ir puskarininkų mokyklą. Lietuviai kovojo iki paskutiniosios.

"Septyni šaulių batalionai išsiskirstė Panevėžio apeliukėse, nenorėdami atiduoti ginklų vokiečiams. Šaulius ir visą galimą karinę lietuvių jėgą okupantai vokiečiai stengiasi visai pašalinti. Jiems saugiau, kai tauta neginkluota". — LKFSE.

NENUSIMENA

Londonas ir pietinė Anglija dabar užpulta vokiečių robotų-bombų. Apie šį įvykį praneitą savaitę premieras Churchill parlamentui pateikė raportą. Jis pranešė, kad iki šiol Anglijos žemėje nukrito 5,340 robotų-bombų, kurios 4,735 žmones užmušė ir 14,000 sužeidė. Tie robotai per tą laiką sugriovė 17,000 namų. Šis naujoviškas nacių ginklas turis mažos militariškos vertės.

Ministeris toliau pranešė, kad anglai del to perdaug nenusiminę ir robotus atsikovoją su geromis pasekomis: daug jų numušama ir sunaikinama pirm, negu jie pasiekia Anglijos sauszemį. Anglai laike šios nelaimės kovoja su tokiu dideliu pasiryžimu, kaip kovojo 1940 metais, kuomet Londoną ir Anglija naciai smarkiai bombardavo lėktuvais, kuomet sugriovė daug namų ir nužudė tukstančius žmonių. Trečdalis tuomet sugriautų namų jau atstatyta. Dabar daugelis gondoniečių miega požemio slėpynėse ir apie 1,000,000 šio didiesio gyventojų išsiūsta į kitas Anglijos vietas.

Tuojau Gali Baigtis

Anglijos užsienio reikalų sekr., E. Eden, neseniai parlamentui pranešė, kad jokia taika su naciais nebus padaryta per sekamas septynias savaites, nors yra galimybių, kad per tą laiką naciai jau gali ir pasiduoti.

Nuostoliai Francijoje

Nuo birželio 6 d. iki liepos 20 Francijoje amerikiečių žuvo 11,156, sužeistų 52,710, o be žinios dingusių 6,143. Tuo pat laiku anglų ir kanadiečių užmušta 6,565, sužeista 32,120 ir be žinios dingusių 7,454.

Įvairios Žinios

Francija. — Amerikiečių jėgos, penkiomis kolonomis, traukia link Francijos sostinės Paryžiaus. Kai kurie jų daliniai jau yra pasiekę miestą Le Mans, kuris nuo Paryžiaus randasi tik 105 mylios toľumo. Rugp. 7 d. naciai metė keturias mekanizuotas divizijas prieš amerikiečius Normandijos-Brittanijos koridoriuje netoli Avranches. Amerikiečiai sekmingai juos atmušė. Naciai panešė didelius nuostolius ir neteko 135 tankų. Amerikiečiai jau netoli Brest'o, St. Nazarie ir kitų uostų Brenton pussaly, Brittanijos provincijoje. Anglai ir kanadiečiai smarkiai kertasi su naciais netoli Caen Normandijoje, kur pirmieji pradeda didelį ofensivą.

Italija. — Sąjungiečiai jau užėmė Florenciją Italijoje ir rengiasi naujai ofensivai Arno upės apeliukėje. Besitraukdami iš Florencijos, naciai bombardavo to miesto istorišką pastatus ir sunaikino daug meno kurinių.

London. — Rusų raudonoji armija užėmė turtingus aliejaus šaltinius pietinėje Lenkijoje ir svarbų susisiekimo centrą Sambar apeliukėje, Karpatų pakalnėse. Rusai dar pažangos Vistula upės srityse. Jie taipgi pažengė pirmyn Pabaltijį ir užėmė Saūkėnus Lietuvoje, kurie randasi tik 68-mylios nuo Klaipėdos.

Pacifikas. — Amerikiečių jėgos padarė naujų laimėjimų Guam saloje, kurios devynios dešimtos dalys jau atvauduotos. Amerikos jėgos atnaujino žygiuotę rytinėje dalyje Aitape salos, kur japonai prispirti prie sienos. Priešai panešė didelius nuostolius.

Philadelphia, Pa. — Čia įvyko didelis važiuotės darbininkų streikas, kas pakenkė karo darbams šiame didmiesty. Kariuomenė perėmė į savo rankas gatvekarį, elevatorių ir pažeminių traukinių bei busų linijas. Darbininkai pamazū pradeda grįžti į darbą. Gen. P. Hayes pareiškė, kad daugelis darbininkų nori grįžti dirbti, bet juos sulaiko žmonės, matomai, tarnaujant "ašiai".

London. — Vokiečių radio stotys paskelbė, kad vyriausias nacių karo jėgų vadas Pabaltijį, gen. G. Lindemann, ėmė perbėgti pas rusus. Jis paliko apie 30 vokiečių divizijų be vado. Naciai sako, kad šis generolas niekad nebuvo ištikiškas naciams ir draugavęs su tais generolais, kurie buvo pasisikėsinę prieš Hitlerio gyvybę ir norėję sukelti perversmą Vokietijoje.

London. — Naciai pranešė, kad nuo birželio 6 d. iki rugpjūčio 1 naciai nužudė 7,300 francūzų patriotų ir 4,700 jų paėmė nelaisvėn.

Washington, D. C. — Rusijai paprašius, atidedama didžiųjų valstybių konferencija pasitarimui apie pokarinę santvarką. Ši konferencija turėjo įvykti liepos mėnesį, dabar įvyks rugp. 31.

Maskva. — Besiveržiant rusų jėgoms į Rytų Prūsiją, to krašto civiliniai gyventojai vąpat laiku anglų ir kanadiečių užmušta 6,565, sužeista 32,120 ir be žinios dingusių 7,454.

Bulgarija Sutinka Išstoti Iš Karo

Prižada Priimti Sąjungiečių Statomus Penkis Punktus

Ankara, Turkija, rugp. 4. Čia iš patikimų šaltinių sužinoma, kad Bulgarija sutikusi su statomomis jai sąlygomis ir rengiasi išstoti iš karo bei pasiduoti sąjungiečiams. Sulig tų žinių, Bulgarija sutikusi priimti šiuos sąjungiečių siulomus punktus:

- 1) Ištraukti visas savo jėgas iš Grekijos ir Jugoslavijos ir apginkluoti partizanus, kurie buvo internuoti.
 - 2) Pasitraukti atgal iki Bulgarijos sienų, turėtų 1939 metais.
 - 3) Bulgarijos sienas nustatyti po karo, pasiremiant ekonominiais faktoriais.
 - 4) Tiems Bulgarijos piliečiams, iš kurių buvo atimtos teisės, tas teises atsteigti.
 - 5) Visus vokiečius atstatyti iš visų civilinės administracijos darbų.
- Be aukščiau minimų punktų, pasitikima, kad bulgarai sutiks patys išvyti vokiečius iš Bulgarijos.

"PERSISKYRĖ"

Praeitą savaitę įvyko senai lauktas ir tikėtasis žygis: Turkija pertraukė santykius su Vokietija. Aiškus dalykas, šis turkų padarytas žygis labai nepatinka Hitleriui ir todėl jis dabar grąšina: "Jei niekas nekludys įvykių eigai, veiksiai Turkija taps pirmos rūšies audros centru". Taip rašo Hitlerio leidžiamas organas, Voelkischer Beobachter.

Toliau tas pats laikraštis rašo, kad "Vokietija nedavė jokios priestizties šiam Turkijos žygiui — nutrukimui santikių su Vokietija".

Kiti vokiečių laikraščiai rašo, kad "sąjungiečiai bando Turkiją įvelti į karą ir nori ten įsteigti karo bazes".

Ar Hitleris Turkijai už tai paskelbs karą — nežinia. Tuo tarpu Turkija pasilieka geruose santikiuose su Japonija ir Balkanų valstybėmis.

Žudo Generolus

London. — Paskutiniu laiku Hitleris paskelbė, kad išvalys iš vokiečių armijos nepatinkamus naciams karininkus. Pirmiausiai, sako, teksią tiems, kurie dalyvavo sąmoksle nužudyti patį Hitlerį, nuversti nacių valdžią ir įsteigti karininkų vyriausybę. Nemaža tų karininkų jau atskirti iš gyvųjų tarpo.

Kovoja Varšavoje

Rusams besitariant link Varšavos, tame mieste sukilo lenkai patriotai ir organizuoti budu kovoja su naciais. Kai kurios Varšavos dalys lenkų rankose.

Ragina Pasiduoti

Latvijoje-Estijoje yra apsupta apie 200,000-300,000 nacių. Į rusų nelaisvę paimti vokiečiai generolai ragina tuos kareivius pasiduoti, nes jiems nėra nė mažiausios vilties iš ten sveikais išeiti.

BENDRAS LIET. ŠELPOS FONDAS PRIIMTAS I "NATIONAL WAR FUND"

Galėsime Aktyviai Dirbti Šelpimo Darbą

Chicago, Ill. — "Bendrojo Lietuvių Šelpimo Fondo sekretorė, p. Nora Gugis, gavo laišką iš National War Fund, New Yorke, kad lietuvių fondas yra priimtas, kaip pilnateisis narys, į National War Fund.

"Nutarimas lietuvių fondą priimti buvo padarytas po paskutinio pasikalbėjimo ("hearing") su tam tikra lietuvių delegacija, kuri atsilankė į National War Fund direkcijos posėdį liepos 25 dieną, vadovaujant lietuvių fondo prezidentui dr. Končiui.

"Bendras Lietuvių Šelpimo Fondas, kuris oficialiai vadinasi *United Lithuanian Relief Fund of America*, buvo šių metų pradžioje suorganizuotas. Fondas išsiėmė čarterį Illinois valstijoje ir užregistravo Washingtone, Prezidento Kontrolės Komisijoje (president's War Relief Control Board), kuri jam davė numerį 571.

"Bet kad fondas įgytų pilnas teises, jį turėjo priimti National War Fund, kurio centralinė raštinė randasi New Yorke. Prezidento Kontrolės Komisija davė rekomendaciją lietuvių fondą priimti. Fondo valdyba įteikė aplikaciją ir reikalingų šelpimui pinigų sąmatą. Ši sąmata ("biudžetas") turėjo peržiūrėti ir patvirtinti National War Fund giudžeto komisija.

"Šiai komisijai davus savo O. K. po to, kai ji apklausinėjo fondo atstovus, National War Fund direkcija padarė nutarimą, kad Bendras Lietuvių Šelpimo Fondas yra priimtas. Formalumo delei šį nutarimą dar turėjo patvirtinti Vykdomasis Komitetas liepos 31 d., kas, veikiausia, jau yra padaryta ir, netrukus, galima laukti oficialio pranešimo.

"Iš šio trumpo aprašymo galima numatyti, kad fondui įkurti ir gauti jam valdinių įstaigų pripažinimą reikėjo padėti nemaža darbo. Bet klytys tapo nugalėtos ir fondas dabar galės veikti. Tai stambus laimėjimas Amerikos lietuviams ir Lietuvai". — *Naujienos*.

Drauge rašoma, kad Elliot J. Jensen, National War Fund'o biudžeto komiteto sekretorius, apie tai pranešė ir ULRFPA pirm., kun. Končiui. Be kita ko, minimas pareigūnas pridėda: "Leiskit man pastebėti, kad aš asmeniškai esu labai patenkintas, kad United Lithuanian Relief Fund bus nariu mūsų šeimos — ir iš žinau, kad bus malonu darbuotis su Tamsta ir Tamstos kolegomis".

Į Bendrą Lietuvių Šelpimo Fondo direktoriatą įeina 21 direktorius. Fondo valdyba susideda iš šių asmenų: pirm. dr. J. Končius, vice pirmiškai — adv. A. Oliš, kun. Ig. Albavičius ir p. V. Količienė; sekr. Nora Gugienė, išdin. dr. A. Zimontas.

Nacių Kareivius Apėmus Panika

Sąjungiečiams Francijoje pradėjo sektis net geriau, negu buvo tikėtasi. Praeitą savaitę ypač labai gerai pavyko amerikiečiams, kurie per keturias dienas veik visiškai užvaldė didelę Francijos provinciją Brittaniją ir į jų rankas jau veik pakliuvo istisa eilė uostų, kurių tarpe yra plačiai žinomi Brest ir St. Nazarie uostai.

Nacių kareivius jau pradeda apimti didelė panika, apie ką pasakoja jie patys, pakliuvę į sąjungiečių nelaisvę. O per visą invazijos laiką sąjungiečių rankas jau pakliuvo per 100,000 Hitlerio legionierių.

Sąjungiečių jėgos naciams pradėjo kirsti taip smarkiai, kad jie nespėja nė dairytis: nė jų tankai, nė artilerija nepasijiečia bent kiek vykusiai prieš sąjungiečius pasipriešinti. Jei kurioje vietoje ir pasipriešina, tai juos sunaikina sąjungiečių jėgos, o jei kurie rįstasi bėgti link Paryžiaus — sąjungiečių lėktuvai ir bomberiai dieną ir naktį juos kuoja.

Taip pat smarkių kirčių naciai susilaukia rytų fronte, kur juos galibija rusai. Ne geriau jiems ir Italijoje. Vadinasi, sąjungiečiai "pasimokinę" iš nacių žaibinio kariavimo, dabar jiems tuo pačiu atsimoka. Ir iš visa ko matosi, kad "Hitlerio Europos tvirtovė" vis siaurėja ir siaurėja. Jo jėgos silpnėja. Jo kareiviai apimti panikos, bet gal visai netrukus naciams ateis ir tikras galas, ko laukia visais demokratiškais pasaulis.

Kaunas Nesunaikintas

Iš Maskvos pranešama, kad už Kauną mušiai ėjo per tris dienas. "Naciai Kauną norėję padaryti vokišku miestu". Jie Kaune nužudė daug žydų, o lietuvius išvežė į Vokietiją ir kitur priverstinėmis darbama. Rašo, kad Kauno miestas, palyginamai, nesunaikintas.

Mikolajczyk Maskvoje

Paskutiniu laiku Maskvoje lankosi Lenkijos tremtinės valdžios premieras Mikolajczyk. Jis ten kalbasi su Stalinu ir taipgi nori "susiderėti" su Wandas Wasilevskos komitetu. Ką jis ten atsiėks — netolima ateitis parodys.

Naujas Prezidentas

Praeitą savaitę rezignavo Suomijos prezidentas Risto Ryti. Jo vietą užėmė maršalas Carl G. Mannerheim. Permainos prezidenturoje gali padaryti nemaža pamainų ir visoje valdžioje. Spėjama, kad gal netrukus bus atnaujinta taikos derybos su Rusija.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly

PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America

FRANAS BAJORAS
Editor

DR. M. J. VINKAS
Business Manager

YEARLY SUBSCRIPTION RATES

In the United States \$1.50

To Foreign Countries \$2.00

307 W. 30th St., New York 1, N. Y.

Tel.: LActavanna 4-5329

PASTABOS

LRKSA SEIMAS įvyko Seranton, Pa., liepos 24-25-26 dd. Šiam seimui, kaip ir mūsų buvusiam seimui, prisiėjo išspręsti senųjų apbraudus skyrių klausimą. Kaip mūsų seimas, taip ir LRKSA, priėmė konversijos planą. Į valdybą, kuri tame susivienijime renkama pačiame seime, išrinkti visi tie patys: prez. L. Simutis, vice prez. J. Vaičiulaitis, sek. V. Kvetkus, izdin. J. Joneika, izdo glob. P. Karasauskas ir V. Abromaitis, daktaru-kvotėju dr. A. Rakauskas. Dvasios vadu išrinkta naujas, kun. F. Boll (Baltuvičius). Redaktorium perinkta iki šiol tas pareigas ejęs M. Zujus. Buvo ir seiminių pramogų, kurios, rašoma, praėję įspūdingai. Mes linkime mūsų kaimynui sekmingai įgyvendinti padarytus nutarimus.

DR. D. PILKA SLA praeitame seime, o dabar Tėvynėje, gvildena SLA ligoje pašalpos skyriaus problema. Patartina jo straipsnį "Vieton Sveikatos Raporto" perskaityti. Jei jo sumanymai būtų įgyvendinti — daug kas palengvėtų SLA ligoje pašalpos skyrių palaikyti ir operuoti.

PITTSBURGHIEČIAI gražiai pagerbė buvusį SLA vice prezidentą Joną K. Mažukną ir jo žmoną Marijoną, jų 25 metų vedybinio gyvenimo sukakties proga. Pats įvykis parodo, kad jie to pagerbimo yra pilnai užsitarnavę. Mes linkime jiems dar ilgo ir gražaus pagyvenimo.

KOL KAS TIK vienc SLA kuopa atlieka neapsakomai gražiai ir patriotiškai pareigą: kiekviename savo susirinkime parenka aukų Lietuvos reikalams. Ta kuopa yra 352 iš Detroit, Mich. Aukų Lietuvai reikia jau ir dabar, ir kai tik bus proga — jos bus siunčiamos į Lietuvą per atitinkamus organus. Gerai būtų, jei ir kitos SLA kuopos 352 kuopos gražų pavyzdį pasektų.

ILGAMETIS SLA veikėjas ir Tėvynės bendradarbis, brofis A. J. Banisuskas, vis fan-dą ką nors iš savo SLA 13 kuopos veikimo parašyti. Ir tiesa, rašyti yra kas: ji veikia ir gyuoja labai gražiai. Ji gauna vis daugiau ir daugiau čia gimusių lietuvių, mylinčių veikti mūsų organizacijos labui. Šios kuopos pirminkas yra čia gimusių-augusių mokytoja p-lė Grabauskaitė, fin. sekretorius — taipgi čia gimęs-augęs Saponis. Ji parengia gana pasekmingas pramogas. Ji aukoja Amerikos Raudonajam Kryžiui. Išties, mums irgi malonu apie šios brolio Banisuskos auklėtinės, SLA 13 kuopos, veikiamus darbus pastebėti.

ISRODO, kad vasaros kraščiai gerokai paveikė į Tėvynės korespondentus: šiuo laikotarpiu, toli gražu, ne visi jie į organą parašo apie savo kuopų veikimą. Bet mes jų už tai ir nekaltiname: po sunkaus kasdieninio darbo reikia ir pasilsėti, o ypač kuomet karštas ir nepakeliamas oras. Pasitikime, tačiau, kad, karščiams praėjus, tie mūsų broliai ir tos seserys už savo "griekus" atsilygins.

SLA VAJUS yra amžinas: gaukite bent vieną narį dabar.

Newyorkiečiai Gerai Pasižymėjo

NUO KARO pradžios, Suvienytos Valstijos jau pradėdė penkis Karo Paskolų vėjus. Laikė tu vaju dalyvumą čie ir lietuviai, kai kur "tik taip sau" pirkdami Karo Bonus, o kai kur suorganizavę komitetus raginimui lietuvių kodaugiausiai Karo Bonų pirkti ir juos užsirašyti lietuvių kreditui tu komitetu raštinėse. Kaip pavyko daugely kolonijū, dalinai, buvo rašyta Tėvynėje ir kituose laikraščiuose. Ar tie sąrašai buvo pilni — tenka abejoti. Tuo tarpu kiek pilnesnių žinių turime apie veikimą New Yorko Lietuvių Karo Bonų Komiteta, kuris dalyvumą čie kiekviename buvusiam Karo Paskolų vajuje. Nors ir šiam komitetui, gal toli gražu, nepavyko surašyti visus New Yorko valstijos lietuvių pirktus Karo Bonus, bet vistiek yra surašyta nemaža.

Čia mes paduodame apytikrę apyskaitą, kuri nako, kiek N. Y. valst. lietuviai per buvusias Karo Paskolas Karo Bonų nupirko ir užsirašė, ir kas už tuos pinigų Dėdės Samo kariuomenei ir laivynui nupirkta. Ir taip, pačių lietuvių Karo Bonų parduota ir nupirktų bonų užsirašyta sekamai:

Laikė Pirmosios Karo Paskolos už	\$1,200,000
Laikė Antrosios	1,412,000
Laikė Trečiosios	1,047,000
Laikė Ketvirtosios	1,406,000
Laikė Penktosios	1,614,430

Viso laike penkių Karo Paskolų vaju New Yorko valstijos lietuviai (per New Yorko Lietuvių Karo Bonų Komitetą) Karo Bonų išpirko ir užsirašė už \$6,679,430. Už tuos pinigus New Yorko valstijos lietuviams kredituojama šie karo reikmenys: trys P. T. laivukai, trys dideli bomberiai, vienas ligininis lėktuvas, dvivedsimts šeši "Jeeps'ai", vienas Liberty Ship ir vienas Victory Ship. Lietuviams kredituoti daiktai pavadinti lietuviškais vardais, pavyzdžiui: trys bomberiai pavadinti sekamai — "Lithuanian Knight", "Lithuanian Alliance of America" ir "Free Lithuania!" Ligininis lėktuvas pavadintas "Lithuanian Nurse", Liberty Ship — "Stepas Darius" (jau statomas ir į vandenį bus įleistas apie rugsėjo 10 d.) ir Victory Ship pavadintas "Lithuania". Ant P. T. laivukų ir "Jeeps'ų" uždėta antrašė, kuriomis atžymima, kad tie daiktai nupirkti už N. Y. valst. lietuvių pinigų, investuotus į Karo Bonus, pirktus laike praveštųjų Karo Paskolų vaju.

Šį New Yorko valstijos lietuvių pasižymėjimą reikia pavadinti gražiu ir reikšmingu, nors jis galėjo būti reikšmingesnis, jei visi New Yorko valstijos lietuviai savo pirktus Karo Bonus būtų užsirašę lietuvių komitete.

Mes žinome, kad ir kitur Amerikos lietuviai yra daug daugiau Karo Bonų išpirkę, negu užsirašo. Butų gerai, kad šias lietuvių pastangas bent apytikriai surašius. O geriausiai tai gali atlikti lietuvių komitetai, kur jų yra. Bet daugely kolonijū tokių komitetų nėra. Mes patartume, kad besitariant Šeštosios Karo Paskolos vaju, kuris prasidės lapkričio 11 dieną, visose Amerikos lietuvių kolonijose susiorganizuotų specialūs Karo Bonų Komitetai ir kad jie nuveiktų bent tiek, proporcijs, kiek jau yra nuveikę New Yorko Lietuvių Karo Bonų Komitetas.

Jie Jau Važiuoja į Lietuvą...

AMERIKOS lietuvių komunistų organai pranešė, kad į Lietuvą jau išvažiuo ar dar išvažiuoja Cvirka, Sinkus, Salomėja Nėris, Liudas Gira, Venelova, Korsakas, Marcinkevičius ir "daug kitų". Visi čia išvardinti ir tie "kiti" yra Lietuvos kvizlingai, kurie visą laiką dirbo Lietuvą pavergti rusams. Ko dabar jie į Lietuvą taip skuba? Aiškus dalykas: prirengti dirva komunistinei santvarkai Lietuvoje — įkaltėti Lietuvos žmonėms, kad jie pritarę jų tėvynės pavergimo idėjai, po priedanga "išlaisvinimo"...

Tarpe aukščiaū suminėtu, keli yra neblogai vartoją plunksną ir liežuvį. Todėl jie, atsidurę Lietuvos pavergtose dalyse, paleis savo "katarinkas" ir darbą ir bandys, apgaulingu būdu, prikalbinti lietuvius šlietis prie "matuškos Rosijos"...

Mums rodosi, kad ir raudonieji kvizlingai peranksti skuba į mūsų senąją tėvynę, nes Lietuvos klausim, aišku, spręs ne vien Rusija, bet ir kitos didžiosios valstybės, ypač Amerika ir Anglija. Laikė tu spreidinio Lietuvos žmonėms bus duota proga pasisakyti, kokios santvarkos jie nori po karo. Žinoma, sugrįžę iš Maskvos raudonieji kvizlingai Lietuvos likimui gali padaryti nemaža žalos: už Judos grašį jie daugeliui žmonių gali apdumti akis, buk "šiaurės meškos" globoje jiems gyvenimas bus mielas. Daugelis lengvaširdžių tam patikės ir pasiduos jų valiai. Bet tie žmonės bus pri-gauti.

Kas ir kaip galėtų šiai prigavystei užstoti kelią? Šią problemą galėtų geriausiai gvildinti Amerikos lietuvių autoritetingi organai ir Lietuvos atstovųvė Washington. Jie turėtų tuo reikalui kreiptis į mūsų vyriausybę, prašant, kad tuojau būtų sudaryta tarptautinė komisija apsaugojimui Lietuvos visų reikalui, o jų tarpe ir idėjimui nusistatymu, kuris neturėtų būti parduotas prigavyngiems kvizlingams, sugrįžusiems iš Maskvos.

BOMOJE neseniai buvo surengta kokia tai lenkų "paroda", kurioje buvo ištatytas žemėlapis, nurodąs "Centralinės Europos Uniją", palaikymui taikos Europoje ir sudarymui buferio tarpe Vokietijos ir Rusijos. Į tą "uniją" įeitu šios valstybės: Estija, Latvija, Lietuva, Lenkija, Čekoslovakija, Vengrija, Rumanija, Jugoslavija, Albanija ir Grekija. Sakoma, kad Rusija tokiai unijai būtų priešinga. Šio žemėlapio autorius esąs anglas.

Apžvalga

Privalo Gražinti

DRAUGAS rašo:
"Dabar atsiranda asmenų, kurie džiaugiasi, kad Lietuva viena ir kita brutali jėga smaugia. Nė viena rimtoji pasaulio valstybė neišdrįsta Lietuvos užtarti. Bet mes drąsiai sakome, kad Lietuva turi būti laisva ir nepriklausoma valstybė, ir mes protestuojame prieš brutalią jėgą, kuri kėsinais į žmonių ir tautų laisvę. Ir kai mūsų pastangas kartais paremia savo balsu vienas kitas tiesą mylįs kitatautis, mūsų akys nušvinta, kad žmonių sąžinė dar nevisiškai nuslopinta. Tokių sąžiningų drausolių dar atsiranda. Boston Post sekmadienio numery idėjio George Brinton Bealo straipsni, kuris pavadintas: "Lithuania Once ruled Poland in mighty past; is Baltic State". Straipsny atpasakota Lietuvos istorija. Tame straipsny pabrėžiama, jog Lietuva, nors ir du kartū okupuota, savo nepriklausomybės laisva valia neparado. Ir kas svarbiausia, kad nei Anglija, nei Amerika abiejų okupacijų (vokiečių ir rusų) nepripažino. Šis klausimas kaip tik laiku iškeliamas, nes antroji rusų okupacija jau vyksta. Tad ir ji niekuo nepagrįsta ir neteisėta. Vadinasi, rusai, išvarę iš Lietuvos vokiečius, privalo gražinti lietuviams pilną nepriklausomybę, negi naikintytis demokratijos talkininkais".

Naujoje Okupacijoje

SANDARA rašo:
"Praėjus antrajai audrai, Lietuvos kraštas atsidurė naujų okupantų globoje. Kas jie tokie yra, mes jau žinome. Kai kuriais atžvilgiais jau ne daug kuo skirsis nuo nacių. Vieni ir antri turėjo arba turi tuos pačius tikslus — užgrobti ir prisijungti Lietuvą. Raudonoji armija neatneša lietuviams laisvės. Ji tik atidaro vartus bolševikiškai valdomo sistemai, kurios neapkenčia demokratiniams nusiteikimams ir laisvės ištroškę žmonės.

"Amerikos lietuvius, kurie atydžiai seka įvykius senoje savo tėvynėje, apėmė baimė, kad užėjus naujai okupacijai, neparikartotų tas kas buvo 1940-41 metais ir dar gal žiauresnė formoje. Nauji persekiojimai ir ištremimai išskintų lietuvių tautą, kurios sunai ir dukterys buvo tremiami į Reichą priverstiniais darbams, arba tiesiai į koncentracijos stovyklas.

"Kaip užbėgti tam visam už akių, yra nelengva problema. Pradiniai žingsniai šioje srity jau yra daromi. Į Washington jau buvo atsikreipta; spaudoje plačiai išsitarė. Kad mūsų žygiai būtų pasekmingesni, reikalinga visos mūsų visuomenės kooperacija ir susibūrimas. Šis momentas yra begalo svarbus; nuo jo priklausys Lietuvos žmonių likimas. Kuo daugiau mes patys rodysime susirūpinimo, tuo reikalu, tuo greičiau susilauksime simpatijos ir paramos ir iš galingesnių sluoksnių".

Kas Spręs Likimą?

VIENYBEJE skaitome:
"Nėra abejonės, kad rusai, užėmę Lietuvą, neatidėliodami, grąžins Paleckio valdžią, kuri, žinoma, bus aklas Maskvos politikos įrankis. Tokia Lietuva nebus nei laisva, nei nepriklausoma. Tai bus "tarybinė respublika" didžiulėje rusų kontroliuojamoje imperijoje. "Iš" visa ko matyti, kad sovietams svarbu pirmiausia užimti Lietuvą. Užėmę Lietuvą, rusai bus suvarę į bučių ne tik latvius su estais, bet ir suomių.

"Gaila, kad šiame kare Lie-

tuva pakartotinai okupuota tokių jėgos, kurioms nerupi tautų laisvė ir nepriklausomybė. Jei Lietuvą okupuotų anglai ar amerikiečiai, tai jau būtų būtų užtikrinta nepriklausomybė. Taip įvyko Islandijoje, taip šiandien vyksta Italijoje.

Trumpas Laikas...

NAUJIENOS, rašy d a m o s apie Hitlerio imperijos "braškėjimą", baigia sekamai:

"Hitlerio generolai supranta, kad išsigelbėjimo nebėra, kad Vokietija bus sutruškinta. Štai kodėl kai kurie jų padarė samokslą ir bandė patį Hitlerį nužudyti.

"Samokslas nepasisekė. Kaip skelbiama, "pasitę generalolai" jau liko likiduoti. Jų tarpe ir tokia garsenybė, kaip gen. Ludwig Beck, buvęs generalinio štabo viršininkas.

"Generolų ir kariškių samokslas aiškiai rodo, kad Vokietija faktiškai karą yra pralaimėjusi, kad netrukus ji bus visiškai sutruškinta.

"Likvidavęs samokslininkus, Hitleris su pagelba Himmelio geštapiininkų dar kurį laiką galės išsilaikyti. Bet iš visko atrodo, kad tas laikas bus labai trumpas, kad Vokietijos karo mašina gali ssumukti daug anksčiau, negu buvo manyta".

Užtaria Tautų Laisvę

NAUJIENOS rašo:
"Įtakingas Amerikos dienraštis The New York Times idėjo palankū Lietuvai, "Latvijai ir Estijai straipsni, po antrašė: "Baltic States Await Liberation".

"Po straipsniu nėra parašo, taigi jisai išreiškia ne kurio nors asmens privatinę nuomonę, bet redakcijos nusistatymą.

"Trumpoje Baltijos tautų istorijos apžvalgoje jisai parodo, kad estai, latviai ir lietuviai jau nuo 12 šimtmečio kenčia, kaip aukos vokiečių ir rusų grumtynėse. Toliau straipsnis primena, kaip po praeito Pasaulinio Karo Lietuva, Latvija ir Estija atgavo laisvę ir buvo nepriklausomos iki 1940 metų birželio mėnesio.

"1940 m. birželio mėnesį į Baltijos valstybes įsiveržė Sovietų Rusija, o nuo 1941 m. vasaros jos yra okupuotos vokiečių. Visi vokiečiai Baltijos šalyse buvo reparitjuoti (iškelti į tėvynę) į Reichą 1939-41 m. pagal Hitlerio įsakymą".

"Kadangi Vokietija atsiėmė iš Baltijos šalių savo viengenciū, tai Rusijai nebėra pagrindu įtarti, kad Vokietija panaudos jas puolimui prieš Rusiją. Todėl teisingumas ir sveikas protas reikalauja, kad Rusija gerbtų jų suverenines teises ir nesikėsintų uždėti joms savo jungo".

Išvejanč Vokiečius

DRAUGAS rašo:
"Lietuvos žmonės nacių nesigaili, nes jų priespaudą ir persekiojimus kentę per trejus metus. Bet, esame tikri, kad jie nenori ir nenorės matyti rusų armija pasiliekant Lietuvoje ir raudonąją vėliavą plevėsuojančią jų mylimame krašte.

"Kadangi Sovietų Rusija yra Amerikos ir Anglijos sąjungininkė, pažadėjusi rėmti Atlanto Carterį, garantuojanti

POLITIKA BENDRAI

Rašo KATRĖ KATKĖ CIENE

VIENAS dalykas, kuris žmogų padaro priešu net savo draugui, yra politika. Šalia tikybos, tai yra jautriausia vieta žmogaus sąžinėje, nors niekas nei su tikyba nei su kokia nors politika negimė: abi atsirado žmoguje per išauklėjimą. Pirmasis žmogaus išauklėjimas yra stipriausias ir jį sunkiausia pakeisti, nors žmogus niekad nenustoja auklėjėsis. Pirmoji įgyta namie tikyba ir pirmoji "išmokytoji" politika pasidaro taip stiprios, kad žmogų net apakina: gali sakyti vienos tikybos ar politikos žmogui kažinkokią teisybę — jis netikės ir laikysis savo; gali rodyti tikriausius pavyzdžius — įsitikinimai kito žmogaus sakys, kad tai netiesa, ir gana. Pavyzdžiui, tegul bus tikro aukso kraštas ir auksinė, pavyzdgingiausia tvarka viename krašte, kurio politika žmogui nepatinka — jis sakys, kad tai blogas kraštas, tvarka niekam netikus, ir taip toliau. Mat, netiek svarbu, kas yra pasauly iš virsaus, kiek kas yra turiny mūsų pačių, iš vidaus. Toks jau yra žmogus kurinys.

Auklėjimas, kuris nuolat žmoguje tęsiasi, su pagelba laiko, pakeičia ir kietas nusistatymų uolas, ir tame, žinoma, nieko nėra bloga, nes tikras blogumas būtų, jei žmogus sustingęs suakmenėtų vietoje. Tik žmogaus proto judėjimas pirmyn padaro visą pažangą. Nestebėtina todėl, kad ir politika žmogus pakeičia su laiku. Pavyzdžiui, socialistas Mussolini pavirto į pačią fašizmo viršūnę, o mūsų žinomas poetas Gira, buvęs labai karštu krikščionių demokratų partijos Lietuvoje veikėju, jų redaktorium ir taip toliau, šiandien yra komunistu. Neapykantiškai ir siaurai partiniai galvojant galima iš to tik pasisaipyti, ir viskas. Bet tas esmės neišria. Jei žmogus įsitikino kuo nors, vadinasi jame per ilgą laiką vyko tam tikras judėjimas, gilus galvojimas, svyravimas ir galutinai naujas nusistatymas. Visos tos savybės yra labai žinomos kiekvienam žmogui, ir nieko nežmoniško tame nėra. Net Mussofinio plikas uzbonas, su kuriuo jis dasigalvojo iki fašizmo, buvo visai naturalus, žmoniškas dalykas — jis nekaltas, jei jo ta galvelė taip veikė, jei Dievulis tik tokios smetonos tebuvo į tą puodynę įkretęs: šiandien jis už savo protavimą "atsiima" ir iš mūsų krašto Amerikos.

Visas dalykas auklėjime, kaip pirmame, kurį gauname namuose, taip ir politikos dalykuose, yra, kad mes butume išmoke nebūti bjauriais, žemais, šališkais iki kraštutinumo. Gerai išauklėtas žmogus, kad ir nesutinka su kito žmogaus "poteriais", kuriuos tas kalba, arba politiniu organu, kurį tas skaito, vistiek nešokinėja piestu, nesisipjaudo keiksmažodžiais ir nevaro kumščiu kito į savo tikybinę arba politinę kertę. Visko galima auklėjime pasiekti lėtu, pavyzdingu išdėstymu. Kai, pavyzdžiui, politiniai organai vienas kitą vanaoja nešvankiais, savo pasekėjų žemiems jausmams pataikaujančiais žodžiais ir mintimis, tai tik tuo sustiprina kitos pusės dvasiją. Visada galima "susirokuoti" su žmogumi geriau, "pasivedus į šalį" ir broliškai išdėsius savo mintis, negu jį prie visų su magote, ištaškius, kodėl jis netoks.

Visas dalykas auklėjime, kaip pirmame, kurį gauname namuose, taip ir politikos dalykuose, yra, kad mes butume išmoke nebūti bjauriais, žemais, šališkais iki kraštutinumo. Gerai išauklėtas žmogus, kad ir nesutinka su kito žmogaus "poteriais", kuriuos tas kalba, arba politiniu organu, kurį tas skaito, vistiek nešokinėja piestu, nesisipjaudo keiksmažodžiais ir nevaro kumščiu kito į savo tikybinę arba politinę kertę. Visko galima auklėjime pasiekti lėtu, pavyzdingu išdėstymu. Kai, pavyzdžiui, politiniai organai vienas kitą vanaoja nešvankiais, savo pasekėjų žemiems jausmams pataikaujančiais žodžiais ir mintimis, tai tik tuo sustiprina kitos pusės dvasiją. Visada galima "susirokuoti" su žmogumi geriau, "pasivedus į šalį" ir broliškai išdėsius savo mintis, negu jį prie visų su magote, ištaškius, kodėl jis netoks.

ATSTATYMAS

Rašo JONAS J. NIENIUS

JEI KARAS užtruks, kaip viskas duoda pagrindo bijotis, tai mes įjengsime į elementarinį procesą. Tai nebus atkūtimas, bet prisitaikymas, ilgas ir sunkus, nuo pradžios iki nullo. Politika pasidarys antraeilis dalykas. Ją nulems kariniai butinimai. Del Rūdenio federalės valdžios rinkimų ir karo del Anglo-Saksų imperijos interesų galimumo šiandien Pabaltijo tautų žmonės jaučia vargo pavojų ir gyvena netikrume.

Tokiam laikotarpy, kaip šiandieninis, kuomet kiekvienas žmogus turi daryti begalinių pastangų atstatyti savo neprigulmybę, taigi reikalauti iš savo išveivijos, kad jie dirbtų sykiu metodiskiau ir intensiviau, Lietuva yra tautinio darbo organizatorius. Tai idėja, kuria V. Kudirka Varpe šaukė: "Kelkite, kelkite, kelkite"... Bet kadangi atskirų žmonių ekonominė priklausomybė nuo vieni kitų yra faktas, nes nė vienas žmogus negali apsieiti be kitų nepadaręs sau žalos, tai lietuviams yra būtina dirbti sykiu. O tai jau yra pagrindinis nacionalizmas. Šitokiu būdu teorijoje išnyksta prieštaravimas tarp mūsų partijų.

Štai prie ko mes rodos turėtume eiti. Bet žmogus, individualinis ar kolektyvinis, negali pasitenkinti vien gyvenimu del gyvenimo. Socialiai-ekonominiai butinimai nesudaro idealo — jie yra tik prievarta. Tauta galės sudisciplinuoti, uždegti savo žmones išgauti iš jų darbo ir aukų tik tai, jei ji sugebės parodyti aukščiausią social-ekonominių butinimų esantį idealą, jai įkvėpti ne kokį "izmaž", bet gryną tautiškaumą.

Lietuvybė yra gyvenimo šaltinis, tauta — sąlyga faktams. Teisingos lietuviškos idėjos mums padės tvirtai atstatyti Lietuvos neprigulmybę.

Žmogaus gyvenimo centras yra aukščiaū žmogaus, visuomenės, tautos ir valstybės. Visokia problema yra iš dvasiniai-tautinio centro ir kultūros problemų. "Mūsų protėviai valgė žalią taurieną ir štai mūsų dantys atšipo", sako žiniai. Mes užmokame už mūsų tėvų ir senelių klaidas, neatsargumas ir iliuzijas.

laisvę visoms tautoms, ir didėms ir mažoms, todėl Lietuvos gyventojai turėtų teisę tikėtis, kad raudonoji armija tik laikinai Lietuvoje įsigyvena. Mūsų tauta turi vilčių, kad civilinę valdžią laikinai partims ne viena rusų militarė administracija, bet ji bus mišri — susidarys iš amerikiečių, angli ir kitų sąjungininkų. Tarptautinės militarinės administracijos pareiga bus prižiūrėti, kad žmonėms būtų duota

teisė laisvu ir slaptu balsavimu išrinkti laisvos ir nepriklausomos Lietuvos valdžią. "Tačiau lietuviai nėra ir nebus ramūs tol, kol Maskva rodys savo pretenzijas Lietuvą pasilaikyti sau, kaip kokią nuosavybę. Iki šiol ji ne tik nedavė garantijos, kad laikysis civilinę valdžią laikinai partims ne viena rusų militarė administracija, bet ji bus mišri — susidarys iš amerikiečių, angli ir kitų sąjungininkų. Tarptautinės militarinės administracijos pareiga bus prižiūrėti, kad žmonėms būtų duota

Lengvi Pasiskaitymai

Už Tėvynę...

Už marių
Svilpdam's vėjas —
Malonus toks
Geradėjas —

Jam pažadino krutinę:
"Grįšk, suneli, į tėvynę!"

Užia bangos,
Duksta jūros,
Žemai linksta
Laivo burės —
Mėto-blaško laivužėlį,
Namo veža bernužėlį.

Į gimtinę
Numylėtą
Jau sugrįžo
Jos sunelis —

Svetur vargo daug kentėjęs,
Ir tėvynės vis ilgėjęs.

Mato — vaizdas
Neregėtas...
Klausos-klausos
Sužavėtas —

Griaudžių žodžių motinėles;
Jam pabiro ašarėlės.

Daug jaunųjų
Jos sunelių
Drąsiai jojo
Ant žirgelių:

Už tėvynę kovot traukė,
Kur jų priešai mušin laukė.

Vos išbrėskus
Tik dienelei,
Rytuos' kįlant
Jau saulelei —

Žvengė-žvengė ber's žirgelis;
Mušy krito jos sunelis...

P. B.

Jos Kenčia Kantriai...

Rašo BUDRIKAS

JOS kenčia bausių šio karo sielvartą ir liudėsį. Jos neša sunkią švį bjaurių baisybių našta. Musų gatvėse ir užkampuose ir bažnyčiose, musų miestuose ir kaimuose ir laukuose, ir visose musų lušnose mes turime nuolatinių kontaktų su motinomis, kurios nustojo savo sunių arba gyvena susirupinime, kas yra skaudesnis, kaip mirties tikrenybė.

Stengkimės išvysti jų nuostolius; su-praskime joms padarytą neįvertinamą žalą; juskime jų kančias ir agonijas. Jos žino ir supranta, ką tai visa reiškia, bet jos nenuskundžia mums — vyrams.

Žiluose jų metuose sunys yra atplėsti nuo jų pilname savo gyvenimo žydėjime — gražiausioje jaunystėje.

Kada miršta maži kukdikėliai, jų kukdikiškos sielos neatrodo nuo motinos nutulosios. Jie tebestovi, lyg veidrodyje, priešais jos akis. Jie vis dar šokinėja aplink ją; jie linguojas, supasi jos akyse, kuri pagimdė juos į pasaulį, ir kuri šiandien laukia tos valandos, kad jie sugrįš nauju pavydalu.

Mirtis, kuri aplanko lopšį, nėra ta pati, kuri nešioja terorą po platų pasaulį. Betgi sunus, kuris miršta sukakęs dvidešimts metų, jau nebegrįš!... Jis nukeliauja į amžinybę. Jis nepalieka vilties!... Jis pasiima su savim visą ateitį, kuri laikėsi sandėlyje jo motinai; visa, ką ji buvo jam davusi: visus savo pažadus, kurie slėpėsi jo viduje; gimimo ir kukdikystės skausmus ir širdgėlas; jaunystės džiaugsmus, vyrystės atlyginimą; senatvės saugumą ir ramybę.

Jis imas su savim daugiau, kaip pats save. Tai nėra jo vienintelė gyvastis, kurią jis pražudo. Jis nusineša su savim daugiau, kaip savo gyvybę. Jis pasiima su savim nesuskaitomas dienas. Jo dienos yra umai nukirptos tarsi žirkliemis. Jo busimųjų giminių eilė nugnybta, lyg replėmis.

Daugis veidų, šypsenos ir žaismės ir laibutės rankos, ir visa, kas griuna nuo vieno smugio mušio lauke, sako sudie saulei ir grįžta vėl į žemę dar visai su ja neapsipazinę.

Visa tai mato musų motinų akys. Ir kas galėtų padaryti mus pajiegius šitokiuose momentuose nešti jų žvilgsnio sunkenybę ir liudėsį? Bet jos pajiegia atlaikyti tą visą slėgimą ir sunkiausią našta. Jos neša visa tai kantriai ir meiliai, ir neaimanuoja, neigi nusiskundžia, kaip nusiskundavo kitos motinos.

Vienas po kito jų sunys žūsta. Bet jų vaitonės ir nusiskundimai šiandien nėra girdimi, kaip kad girdėdavosi sentose laikuose, kuomet sunkios priespaudos, žvėriški galabijimai ir baisios katastrofos girdėdavosi

grimzdančių ir be vilties moterų klyksme ir verkime.

Jos apsiašaroja ir sugeria savo pačių ašaras. Jos ašaroja meiliai ir šypsena savo nuytusiais veidais, lyg klausydamos kokios tai paslapties, kuria jos dalinasi viena-kita be vyrų žinios.

Sunku suprasti, kas tai yra, kas palaiko jas ir teikia joms stiprybės nešti tai, kas dar atliko iš gyvenimo griuvėsių.

Ir kai kurios motinos turi dar ir kitus kukdikius. Kiekvienas jų supranta, kaip ji aukojosi jam meilę ir ateitį, kuri liko sunaikinta mirties.

Daugelis šių kukdikių nepažūdė savo tikėjimo amžinose pažaduose, — jei kai kada jų tikėjimas ir buvo bepradedas silpnėti, jie tuojuo griebėsi jį gaivinti.

Ir kaip kas gali lengvai suprasti, kodėl jie nepažūdė savo vilties, nes ir kankinių motinos palaiko savo viltį amžinai.

Kas gi tai yra tokia, kas palaiko šią patvarą, kuri didžiai stebina musų akį?

Geriausias musų, daugiausiai nusipelnęs pasigallėjimo, išmintingiausias musų vidury, kuris, sutikdamas vienas šių motinų, kuri nusigrįžta nuo jo apsišluostyti ašaras, kad jos nuliudimas neužgautų linksmųjų, stengiasi surasti žodį, kuris nesušaldytų, tarytum bjauros ar tyčiojančios baisybės, aštrausios širdgėlos teisybę, bet nesuranda tinkamo žodžio, kurį galėtų jai tarti.

Mes pasakojame jai apie priežasties teisingumą ir gražumą, kokios delei karžygis pasiaukojosi — žuvo; apie pasiaukojimo prakilybę, didybę ir butenybę; apie žmonių atmintį ir dėkingumą; apie šio gyvenimo niekybę, kuris nėra matuojamas dienų ilgiu, bet pareigos ir karžygingumo prakilnumu.

Vienok, mes manome, kad mirusieji nėra mirę; kad tie, kurie nutolo nuo musų, šiandien gyvena glaudžiau musų sielomis, kaip tada, kai jie gyveno žmogiškame kune; ir visa tai, ką mes labiausiai branginame juose, vis dar tebesilaiko musų širdyse.

Mes pasakojame ir apgailestaujame visa tai, kas pranyko iš musų fizinių akių. Ir kalbėdami mes juntame tuštumą viso to, ką pasakojame. Mes žinome, kad vien tai aišku tik tiems, kurių mirtis nenubloškė į bedugnę, kur žodžiai tėra vien duslūs garsai. Musų ugningi atsiminimai neužima jų besimeilinančio realistikumo vėtos, kurią mes tepaliečiame rankomis ar lupomis. Musų egzultingos mintys yra vertybės jų susirinkimams ir persiskyrimams.

Sėdėjimas prie stalo, ryto ir vakaro bučkis, pasukintis glėbis ir mieliai laukiantis džiaugsmas!... Ką reiškia visa tai!...!

Ai, jie žino ir jaučia tai geriau, kaip mes! Ir žinodami tai, jie neatsiliepia musų paguodos žodžiams. Jie klausosi tyloje ir randa viduje savęs kitas priežastis gyvenimui ir tikėjimui. Mes, veltui įjieskodami visų tikrenybių ir žmogaus minčių horizonto, stengiamės atvaizduoti juos išviršinėje pusėje.

Jie užsideda ant pečių savo dienų našta ir neša ją drąsiai — be nusiskundimo. Jie nepasako mums, iš kur semiasi stiprybės. Jie nepasako musų aukos dalytės pridėti prie jų didžio pasiaukojimo. Jie nundengia mums savo pasiaukojimo, savo rezignacijos ir savo karžygingumo paslapties.

Jie kovojo... žuvo kovos lauke už savo tėvynę... ir del musų šviesesnės ateities.

O jų motinos kenčia kantriai!...

Manekenių Kova

Amerikoniška Apysakaitė

Rašo AREJAS VITKAUSKAS

DĖKUI, DIK! — tarė Olimpija, atsėdusi šalia savo gerbėjo į automobilį.

Sena meilė, kaip ir senas vyhas, įgyja naujo stiprumo, ir Dikas truputį jaujinosi vairuodamas, kai jautė Olimpijos alkunę prie savosios. Užpakalinės sėdynės buvo apdėtos didesnėmis ir mažesnėmis dėžėmis, ant kurių buvo užrašyta:

"Aboto madų namas, New York".

Meilė aukojasi. Dikas, Olimpijos prašytas, skambino vakar į Aboto madų namą — atsitiųti manekėnų su pavyzdžiais į namus. Diko storas balsas ėjo už gerą — niekas neįtarė, kad tai skambina ne žinomas milijonierius Raitas. Raito žmona buvo žinoma Aboto madų namuose, kaip gera pirkėja, todėl pasiūti manekėnų su pavyzdžiais į namus buvo vienas malonumas tokiai didelei firmai, kaip Abot. Dikas nežinojo, kad Raitui patikdavo Olimpija, kai jis su žmona žiūrėdavo madų parado pas Abotą. Kitaip, Dikas būtų pavyduliauęs, nes kiekviena meilė, kad ir paneigta, turi savo teises. Olimpija, sėdėdama, šalia

Diko, kurį jau senai bebuvu mačiusi, galvojo:

— Vis delto geras tas Dikas!... Gaila, kad aš jo nemyliu!... Vakare pašaukė Raito vardu į Aboto madų namą, šiandien pasiėmė ją su daiktais ten nuvešti... Vargšas Dikas — kaip jis jaudinasi vairuodamas...

— Kai tu išėsi iš Raitų, mes važiuosime į gerą teatrą, pavalgysime drauge vakarienę. Gerai?!... Aš tave taip senai mačiau, Olimpija!...

Diko balse skambėjo nuoširdus ilgėsys. Negalėjo to nejausti Olimpijos širdis. Bet ta širdis buvo kupina dabar didesnio jausmo. Kerštas, kova už buvį, kukuliavo širdyje tos, kuri atrodė tokia lengvabudė, tokia vėjavaike!...

Dikas sužinojo ir kuomet Raitienė išvažiavo į vieną madų namą Brodvėjuje. Ji ten važinėja ne pirktis, kaip pas Abotą, bet... buti manekėne! Tokia mada išėjo Naujorke, kad ponios iš aukštosios visuomenės ėmėsi manekenių darbo del garbės, darydamos gyvesnę apyvartą vertelgoms ir malonumų sau...

Prie Raitų rezidencijos Olimpija pas-kambino. Tarnas norėjo uždaryti duris, sakydamas, kad ponios nėra namie, bet Olimpija drąsiai pareiškė, kad ją kvietė į namus pats ponas Rait. Įtariamai pažūrėjęs, tarnas durų neuždarė.

Ponas Rait, tiesa, truputį nustebo, pamatęs Olimpiją su dėžėmis rankose, bet greitai susigriebė ir tarė tarnui:

— Orait, Tami!...

Vadinasi, tarno neapsirikta. Tik vis delto jam keista pasirodė, kad nesant ponios namie priimama manekėnė iš madų namo...

Rait, žinoma, džiaugėsi. Jis neklau-sinėjo daugiau nieko Olimpijos. Jis ją pasodino į minkštąsuoį, sujieškojo gerti. Raitui buvo aišku, kad Olimpija surado gudrų budą pamatyti jį, todėl turtoolio siela nieku nesirupino. Ar gi stebėtina, jei buturtė manekėnė veržiasi į aukso spindėjimo šviesą, kaip plaštakė į žvakės liepsną! Raitui buvo malonus pats matymas tos auksa-plaukės jaunuolės ir jis nežabojosi savo jausmų. O tuo tarpu, kol vargšas Dikas rukė automobiliu cigareta po cigareto, Olimpija mokėjo sumaniai leisti laiką, kad išeitų taip, jog Raito jausmai pasiektų savo viršunės kai tik tuomet, kai tas buvo reikalinga Olimpijai. Laikrodis ant atviros angliškos krosnies krašto rodė, jog tas momentas artėjo.

Raito galvoje vaikštinėjo, kaip padykės jaunuolis, vynas. Jis pamiršo, kad už dešimties minučių bus namie jo žmona, baigusi savo seansą madų name Brodvėjuje. Aukšiniai plaukai privertė auksu apkausytą širdį užmiršti laiką ir vietą. Juk del jaunuolės Olimpijos Raitas neišėjo iš namų, kaip buvo sau nusitaręs, kol parvyks žmona. Kažin kas iš jaunystės, nelytėjo ir gražas, pynėsi Raito galvoje su noru tą užsaulaukę tuojau pat turėti sava... Jis negirdėjo, kai švelniai stabtelėjo prie rezidencijos durų ponios Rait automobilis. Bet Olimpija tą girdėjo.

Kaip pagal sutartą ženklą, žavinga manekėnė nuo pačiu momentu pradarė vieną iš dėžių, pasuko apygirtį Raitą vaidu į šoną, greitai nusimetė suknelę ir apsilvilko puošni kimonu. Tuo laiku laiptais artėjo ponios Rait žingsniai...

— Tu, vaikel, kaip iš dangaus!... — suknelėjo Rait ir nerviškai artinosi į Olimpiją.

Kai Raito ranka apkabino Olimpijos juosmenį, ir Olimpija tyčia nesipriešino, prasišėrė dunks ir jose pasirodė... ponia Rait.

Olimpija tyliai, lyg nieko nebutų atsitikę, nusivilko kimonu, sudėjo į dėžę ir apsilvilko suknelę. Raitas, išpiltas šaltu prakaitu, kažin ką mykčiojo:

— Brangioji!... Aš tau rinkau kimonu...

— Ši mergelė iš Aboto madų namo...

— Tikiuos, ponia pati ras patogiau apžiūrėti kimonu sankrovę!... — šaltai tarė Olimpija, išeidama.

Olimpijos ramus tonas, abejinga šyp-sena, nespėjo išterškai nuteikti ponios Rait. Ji, rodos, nepastebėjo, kai Olimpija išėjo. Bet Olimpija girdėjo staigų išterškio riksmo išsiveržimą, kai tarnas darė duris paskui ją...

Dikas nudžiugo, nors ir paklausė:

— Bet ponia Rait ar tik ne ką tik dabar grįžo — kaip gi tu ten buvai tokį ilgą laiką?...

Olimpija neatsakė.

— Važiuojame į kiniečių restoraną! Gerai?! — paklausė Dikas.

— Gerai! — atsakė Olimpija.

Pakeliui įjiedu nusipirko laikraštį. Kol kinietis padavėjas nuėjo su užsakyumu, Dikas perskaitė Olimpijos paduotame laikrašty žinią apie manekenių judėjimą.

— Apie mus rašo! — tarė Olimpija, laikraštį duodama Dikui.

Dienraštis rašo:

"Manekėnės ir ponios iš aukštosios visuomenės.

Didžiųjų Nujorko madų namų manekė-

nės susijaudinusios. Kaip jau buvo pranešama, daugelis madų namų neseniai užvedė madą, kuri greitai prigijo Nujorko aukštosios visuomenėje.

Naujus modelius publikai rodo ne profesionalės manekėnės, bet ponios iš Nujorko aukštosios visuomenės. Stambios Brodvejaus firmos todėl sumažino savo personalą. O madų apžvalgos nepaprastai pasekingos, nes milijonierių žmonos ir dukterys manekenių vietoje turi traukiamą įjiegą.

Nujorko manekėnės šiomis dienomis sušaukė protesto susirinkimą, kuriame buvo karštai kalbama prieš "nesąžinišką konkurenciją" iš aukštosios visuomenės ponų pusės. Kai kurios kalbėtojos reikalavo, kad manekėnės keršytų savo konkurentėms moterišką ginklu ir darytų viską, kad atimti iš jų vyrus ir sugriauti jų šeimynišką gyvenimą.

Priimta rezolucija, siulanti bedarbiams manekėnėms nutraukti madų apžvalgas, kurios dalyvauja ponios, nesustojant prieš nieką: chemišką obstrukciją, skandalus ir tt.

— Tai tikrai ponios Rait nebuvo namie, kai tu įėjai ten su pavyzdžiais?!... — tarė sumanusis Dikas, perskaitęs laikraščio žinią.

— Taip! Aš keršijau už drauges, kurios neteko darbo!

— Bet ir tu dabar netekai darbo, Olimpija! — suknelėjo Dikas.

— Aš priimu tavo seną pasiūlymą buti tavo žmona, Diki — patylėjus atsakė Olimpija.

Tą vakarą milžiniškame Nujorke užsidegė dvi naujos ugnelės. Viena spraginėjo ir cypė — tai buvo Raitų šeimyniška nesantaika. Kita ugnelė degė lygia, jaukia liepsnele — tai buvo užsimezgusi Olimpijos ir Diko meilė. Olimpija tą dieną pamatė, kad Dikas yra vertas jos širdies. Dikas ir toliau tą įrodė. Per jo pastangas netrukus didieji dienraščiai pasipuošė nauja sensacija:

"Ponia Rait įjiesko perskyrų nuo žinomo milijonieriaus Rait.

Užtikio Raitą su gražuole manekėne. Pati ponia Rait buvo naujos mados manekėnė".

Po to sekė platus aprašymas, su visais reikalingais pagrazinimais.

Daugybė bugščių manekenių širdelių su tyliu džiaugsmu sekė visą tą skandėlą ir gyrė, kaip beįmanė, jų draugė Olimpiją, kuri dabar buvo misis Dik Etkinson.

Nemirtingumas

Rašo OMNIA VINCIT AMOR

JOKS tyrimo subjektas neprivalo tiek dominti, kaip tas mokslas, kurį žmonės turi savo galiojį pasiekti sąmoningą nemirtingumą.

Mes gauname mažo nusiramimo iš fizinio mokslo, stengdamies išspresti gyvenimo mįslę. Sakoma, siela — jei yra siela — yra tik fizinio organizmo funkcija ir aktyvumų rezultatas. Teosofinių mokymų dėka, religijos yra platesnės, negu praeyti. Tačiau religijos nepajiegia duoti mums patenkinančio paaiškinimo, kaip galima būtų pasiekti sąmoningą nemirtingumą.

Šis rašytojas nežino kitos minties sistemos, kuri pagelbėtų mums siekti sąmoningo nemirtingumo, negu teosofinius mokymus, senovinius ir modernus. Teosofiški mokymai ne tik duoda mums žmogaus nemirtingumo filosofijos, kuri patenkina intelektą, bet ir aprupina mus metodu, kuriuo nemirtingumas gali buti pasiektas.

Religinis mokytojas sako, kad žmogus turi sielą, kurią jis privalo išgelbėti. Teosofija tikrina, kad žmogus yra siela, įkunjta materialiniame kune; ir kad jis turi išlaisvinti pats save iš kuno verguvs pirma, negu galės pasiekti nemirtingumą.

"Žmogiška siela" yra save žinąs protas; tas, kuris gali pilnu sąmoningumu tarti: "Aš esu aš". Musų dabartiniame evoliucijos buvy, žmogaus siela yra taip painiai suraizgyta žustancia gyvuliška prigimtimi, kad savo deliuzijoje, ji mano esanti fizinis kunas, su jo jutėjais, norais, geismais, emocijomis ir smegenų protu.

Kad ir menkutėlis savęs išanalizavimas įrodo, kad realus normalaus žmogaus pagrindas ir vidury yra "aš esu aš" sąmonė. Kada mes esam nesąmoningi, mes, praktiniams tikslams, neegzistuojame. Mes pajiegiame norėti, maštyti, patirti emocijas, norus ir vesti kuno veiksmus tik kada esame sąmoningi.

Sąmonė nėra lemta kitimui. Ji yra vienas nekintąs faktorius musų kurimo prigimty. Nėra nieko pastovaus musų kune. Jis nuoletos patenka persikeitimui. Pavydaldas, kuris laiko fizinę musų kuno materiją, taipgi kinta. Jutėjai tampa aštrūs ir vėl atbunka. Musų norai ir emocijos visuomet veikia. Musų mintys ateina ir išeina

tarytum besisukąs vėjas. Bet tai nieko nereiškia, ar mes butume karšti ar šalti, aštriais ar atbukusiais jutėjais, pilni ar be gyvingumo, linksmi ar nuliudę, aktyvių ar neveiklių norų, arba butume paiki ar protingi. Faktas yra, kad sąmonė mumyse visuomet vienoda, nekintanti.

Šis sąmonės vidury yra realus "AŠ", "Zinotojas", "Pažintojas". Visu laiku teosofai sako, kad šis aš, pasireiškęs žmoguje, yra "Didžiojo AŠ" ar "Antsielos" spindulys ar kibirkštis; ir, perdėm jo akivaizda žmoguje, žmogus gali tapti sąmoningai nemirtingas.

Kada funkcionuoja perdėm proto materija, individualizuotasis "aš" vadinasi "žmogiška siela". Tai yra "aš", "tu", "mes" žmogiškame pavydale. Kad pasiekti sąmoningą nemirtingumą, jis turi savomis indukcinėmis pastangomis, per daugelį įskunijimų šioje planetoje, ir valdomas teisingumo įstatymų, nugalėti visas pasaulio iliuzijas ir deliuzijas ir sujungti netyrą ir žalią medžiagą į tyrą protą ir valią. Kada tai pasiekia, "aš" žino, jog jis yra nemirtingas. Svetasvarata Unishad'oje sakoma:

— Jis dar ir buvo laiku šio pasaulio globėjas, visų viešpats, paslėptas visose esybėse. Jame brahmarishis ir dievybės susijungia; ir kas pažįsta jį, tas perkerpa pusiau mirties pančius.

Kas pažįsta Palaimintąjį pasislėpusį visose esybėse, kuris vienų vienas gaubia visus daiktus... tas atspanduoja iš visų pančių.

Esybė, kuri yra visų daiktų kurėja, "Didis AŠ", visuomet gyvena žmogaus širdy; širdis, siela, protas ir mato ją. Kas pažįsta ją, tas tampa nemirtingas.

Chicago

Kur milžiniška Chicago —
Kadaise buvo tik bala
Ir slankiojo šaulys indėnas,
Saidokas buvo jo tamprus,
Vilyčios kelias vis taiklus,
Miklias turėjo žirgas strėnas.

Už vandenyno daug laivų
Išvyko link naujų krantų —
Jieškojo žmonės turto, laimės!
Indėnų kova su baltais
Pasibaigė, ir jų takais
Jie sekė ir vis varė baimės...

Šiaudinį stogą Chicago —
Anuomet, lušna tik viena —
Kaip skurdžio lopus, teturėjo, —
Dangoraižiai jau čia nunai,
Kurų nematė ir sapnai,
Išdygo, augo, suzydėjo!

Užpylė buvusias balas,
Paleido puikias mašinas
Kaip veidrodžių gatvėm riedėti,
Indėnų liko tik vaizdai
Kur nors dangoraižy aukštai
Arba paminkluose įdėti.

Kai dumtraukių tiek pamatys —
Kas atsimins ir pasakys,
Jog čia kadaise buvo balos?!...
Trys milionai ir viršaus —
Kiekvieno klausimas žmogaus:
Kiek miestas augs gi ir kur galas?!...

Už vandenyno — Lietuva:
Kai prislėgė vargų našta,
Vaikus į užjurius išskleidė,
Ir šiandien daugelis iš jų —
Chicagoje; tarp daugelio kitų,
Gyvena, vargą nusibaigė.

Kur buvo balos ir šauliai —
Ten mirga naktį žiburiai:
Nevienas jų čia milionas!
Indėnų liko tik vaizdai,
Išlyškę nun ir jų sapnai —
Baltasis iš Europos ponas!
AREJAS VITKAUSKAS.

Minties Gėlės

Rašo V. J. B.

KAS SIUNCIA gudančią mintį, tas yra dvejojai palaimintas, — palaimintas, kad duoda tai, ko kiti reikalauja ir palaimintas todėl, kad gauna tai, ko pirma neturėjo.

Nesijuk svyruojančios minties, apsun-kintos neviltimi. Sustiprink ją viltimi ir patikėjimu geresnėmis sąlygomis ir aukštesniais daiktais.

Apšarvuok savo mintį pozitingomis srovėmis meilės, kuri nepažįsta nugalėjimo. Ignorancija stato sieną, kuri trupa ir bjra, kai pažinimas artinas.

Kiekvienas vėjelis, kuris zuja per žemę; kiekvienas banga, kuri daužosi į krantą; kiekvienas šviesos spindulys, kuris nusileidžia iš toliausios žvaigždės, turi tų žmonių.

Protokolas

SLA 44-CIO SEIMO, IVYKUSIO BIRŽELIO 26-30 DD., 1944 M., HOTEL PHILADELPHIAN SALEJE, PHILADELPHIA, PA.

(Tąsa)

SLA Sekretoriaus Raportas

Keturiasdešimt Trečiam SLA Seimui
Birželio 26 d., 1944 m., Philadelphia, Pa.

Gerbiamieji Seimo Delegatai:

Didžiai įvertinu šią malonią progą pasveikinti visus čionai susirinkusius SLA Keturiasdešimt Trečio Seimo Delegatus, palinkėti geriausios kloties, kantrybės ir našumo sekmingai atlikti visus svarbiausius mūsų organizacijos reikalus ir kartu reikiu vilties, kad šis seimas galutinai nustatys aiškų kelią į skaisčią organizacijai ateitį.

Nėra abejonės, kad šis seimas turės išspręsti daug didesnę svarbą reikaliu, negu praėiti seimai turėdavo. Vienas svarbiausių klausimų, tai "konversijos" reikalas. Šis klausimas yra tiesiog gyvybinės prasmės klausimas mūsų organizacijos ateitį. Kiti klausimai, kaip įvedimas, mano siulomo naujo apdraudos skyriaus, laikinai užvardinto V 4 skyriumi, panaikinimas N 4 skyriaus, pataisymai konstitucijos parėdymų kaslinė apmokėtos apdraudos teisių ir tt. yra taipgi pagrindinės svarbos reikalai. Bet, deja, visus šiuos reikalus prisiima svarstyti prie siaučiančio karo sudarytų suvaržymų ir ekonomijų, prie kurių tai aplinkybių turėjau pritaikinti šį savo raportą, siaurindamas jį sutauptymui popiero ir darbo. Tačiau, nors suglaustoje formoje stengiuos suteikti mano darbų raportą ir aplamai pranešti apie Susivienijimo įvairių veiklą ir nurodyti bendrą organizacijos stovį taip, kad būtų matomas ne tikta bendras organizacijos vaizdas, bet taipgi, kad būtų matomas ir tas, kas yra taisytina.

Lengvesniam sekimui suteikiamų žinių, raportą padalinu į keliolika dalių sekamai:

- I. SLA Darbų Plotmė.
- II. Bendras Finansinis Stovis.
- III. Turto Sudėtis.
- IV. Įeigų ir Išmokėjimų Apyvarta.
- V. Turto Sudėties Proporcija ir "Solvency".
- VI. Narių Stovis.
- VII. Apdraudos Skyriaus Stovis ir Kryptis.
- VIII. Ligoje Pašalpos Skyriaus Stovis.
- IX. Mišraus Fondo Stovis.
- X. Lėšų ir Tėvynės Fondai.
- XI. Karo Fondo Stovis.
- XII. Bendri Reikalai, Rekomendacijos ir Bendras Stovis.

I. SLA Darbų Plotmė

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra fraternalė, gyvybės ir sveikatos apdraudos, labdarybės ir kultūrinės veiklos draugija. Susivienijimas yra suorganizuotas 1886 metais ir yra inkorporuotas Pennsylvania valstijoje, lapkričio 4 d., 1889 m. Reiškia, mūsų organizacija gyvuoja jau 58 metus. Kilnieji organizacijos tikslai yra vaizdžiai nupasakoti antrame čarterio skyriuje, kuris skamba sekamai:

"SKYRIUS ANTRAS: Šios organizacijos tikslas yra auklėti fraternali broliškumą ir gyvendinti draugingumo ir labdarybės pagrindus; teikti medžiaginę pagalbą ir pašalpą sergantiems, neigalintiems ir nusenusiems nariams ir mirusių narių našlėms ir našlaičiams; tobulinti savo narius doriniais ir protiniais ir gerinti jų drauginį ir ekonominį stovį; remti apsvietą tarpe lietuvių leidžiant ir skleidžiant moksliskus raštus, ruošiant viešas paskaitas, steigiant mokyklas, teikiant stipendijas savo nariams mokslieiviams ir narių mokslus einantiems vaikams ir remti juos įvairiais kitokiais tinkamais būdais; įsteigti ir užlaikyti pomirtinės apdraudos fondą išmokėjimui pomirtinių mirusių narių pašalpgavimams; įsteigti ir užlaikyti ligoje pašalpos fondą suteikimui pašalpos savo sergantiems nariams; įsteigti ir užlaikyti lėšų fondą išmokėjimui administracijos išlaidų, ir taipgi įsteigti ir užlaikyti kitokius fondus, kurie gali būti reikalingi įkūnimui tikslų ir siekinių šios organizacijos".

Dabar Susivienijimas yra įregistruotas šiose valstijose: Pennsylvania, Illinois, New York, Connecticut, Massachusetts, New Jersey, Ohio, Indiana, Michigan ir Maryland. Nuo pereinimo seimo jokių pasikeitimų Susivienijimo įregistravime nebuvo. Tačiau, pasiremiant Apdraudos Departamentų rekomendacija, dabar vedu susirašinėjamą su tomis valstijomis, kuriose turime daugiau kaip 100 narių su tikslu įregistruoti SLA tose valstijose.

Einant inkorporavimo čarterio ir įsiregistravimo teisėmis ir seimų nutarimais, Susivienijimo veikla yra padalinta į tryliką skirtingų fondų arba skyrių. Tokiu būdu šių dienų Susivienijimas susideda ne tikta iš apie 355 skirtingų, autonominių kuopų, bet dar, galima sakyti, Susivienijimas susideda ir trylikos skirtingų biznių — fondų, sekamai:

1. Gyvybės Apdrauda (Apdraudos Fondas),
2. Sveikatos Apdrauda (Ligoje Pašalpos Fondas),
3. Vaikų Gyvybės Apdrauda (Vaikų Apdraudos Fondas),
4. Laikraščio Leidimas (Lėšų Fondas),
5. Labdarybės (Našių ir Našlaičių Fondas),
6. Fraternalė Veikla (Tautiškų Centų Fondas),
7. Mokslieivių Šelpimas (Mokslieivių Fondas),
8. Knygų Leidimas (Literatūros Fondas),
9. Emigrantų Reikalai (Emigrantų Fondas),
10. Jaunuolių Svetimas (Jaunuolių Svetimo Fondas),

11. Bedarbiams Paskolos (SLA Bedarbių Paskolos Fondas),
12. Administravimas (Lėšų Fondas) ir
13. Kareivių Apdrauda (Karo Fondas).

Kiekvienas fondas, finansiniu atžvilgiu, veikia savistoviai, nepriklausomai nuo kitų fondų ir vieno fondo pelnas ar nuostoliai negali būti perkeltami į kitą fondą be seimo arba Pildomosios Tarybos specialio nutarimo ir Apdraudos Departamentų sutikimo. Tokis atskiras vedimas veiklos ir atskaitomybės yra reikalaujamas įvairių valstijų įstatymais.

Visos valstijos, kuriose Susivienijimas yra įsiregistruotas, reikalauja, kad kiekvienais metais, ne vėliau kovo 1 d., būtų pridurtas joms išsamus raportas apie visas Susivienijimo įplaukas, išlaidas, skolas, mirtis, pašalpas. Reikia smulkiai raportuoti, kur ir kiek pinigų buvo laikoma kiekvieną mėnesį, kokios tranzakcijos buvo padarytos bondsu, morgičių bei nuosavybių srity ir tt. ir tt. Prie šių metinių raportų su valstijų pripažintu ir įregistruotu apdraudos specialisto, kuris vadinamas "aktuaru", pagelba ir priežūra dar reikia priuosti taip vadinamą "Valuation" raportus, kurie turi nurodyti tiksliai apskaičiuotą organizacijos išteklių (solvency), perviršį (surplus), narių (tiksliau sakant turto) mirtingumą, kiek kurio amžiaus, kokiai apdraudos sumai ir kuriuose apdraudos skyriuose yra narių, turto uždirbtą nuosimintį ir tt.

Taip pagaminti raportai yra visų valstijų atžvilgiu ir rupestingai peržiurimi ir įvairiais susirašinėjimais su Centru plačiai patikrinami. Jei raportas tvarkoje ir organizacijos stovis patenkinantis, tai tuomet valstijos išduoda vieniems metams leidimą (license). Leidimai išduodami paprastai apie birželio pabaigą ir galioja nuo balandžio 1 d. vienu metų iki balandžio 1 d. kitų metų.

Be metinių stovio ir "solvency" raportų, Pennsylvania apdraudos departamentas kas treči metai padaro plačią reviziją sekretoriaus ir išdirninko knygų, dokumentų ir viso Susivienijimo turto. Pašukutinė tokia revizija, kurios raportas paskelbtas, užėmė daugiau kaip devynias savaites, buvo atlikta penkių Apdraudos Departamentų auditorių: p. Philip S. Mumford, vyriausias egzaminatorius Pennsylvania valstijos; Frederick A. Hemmer, New Jersey, egzaminatorius; Orra Hopper, Indiana egzaminatorius; John H. Rowell, Pennsylvania auditorius ir Luther H. Williams, Pennsylvania auditorius. Šios revizijos raportas buvo ištasai patalpintas pradedant su Tėvynės No. 10 is kovo 6 d. 1942 m. ir baigiant Tėvynės No. 17 is balandžio 17 d. 1942 m. Be to, plačios ištraukos is raporto buvo patalpintos mano raporte Pildomosios Tarybos suvažiavimui, kuris tilpo Tėvynėje No. 1 is sausio 2 d., 1942 m.

Dabar, prieš pat seimą, buvo vėl padaryta Apdraudos Departamentų pilna Susivienijimo stovio revizija. Ši revizija buvo daroma autoritetu National Association of Insurance Commissioners, kurios pirmininku yra Hon. J. G. Read. Revizija buvo daroma po priežiūra p. Philip S. Mumford is Harrisburg, Pa. Jo pagelbininkas buvo p. W. M. Bergstrom, is Chicago, kuris atstovavo Illinois valstijai, ir pp. Reuben Denker ir Wm. S. Vought, kurie atstovavo Pennsylvania valstijai. Egzaminacija prasidėjo balandžio 17 d. 1944 m., ir baigėsi gegužės 19 d., 1944 m. Šios revizijos raportas bus gautas jau po seimui ir jis bus paskelbtas visų narių žiniui po pirmo Pildomosios Tarybos suvažiavimo.

Šios, brangiai kainuojančios, revizijos oficialiai įrodo, kad Susivienijimo administravimas ir turtas yra tokis, kokis yra perstatomas mano raportuose. Tikrenybėje šios revizijos nesurado nei cento skirtumo tarpe raportuojamų ir knygose įrašytų finansų. Iš to atžvilgio šios revizijos yra neįkainojamai svarbiu užtikrinimu Susivienijimo nariams, kad mūsų organizacijos stovis yra tokis, kokis yra sekretoriaus raportuose nurodomas.

II. Bendras Finansinis Stovis

Susivienijimo fiskaliai (finansinės apyvartos) metai prasideda su pirmą dieną sausio mėnesio, kiekvienais metais ir baigiasi su paskutine diena, t. y. gruodžio 31 d., tų pačių metų. Sekant tą konstitucijos patvarkymą, šis raportas padengia dviejų metų tarpseiminį laikotarpį, pradedant su sausio 1 d., 1942 m., ir iki sausio 1 d., 1944 m. Papildomas žinias apie įplaukas ir išmokėjimus už penkis mėnesius, t. y. nuo sausio 1 d., 1944 m. iki birželio 1 d., 1944 m., paduodu šio raporto IV-tame finansinės apyvartos skyriuje.

Mano bertainės atskaitos ir Pildomosios Tarybos suvažiavimams raportai, kurie yra tapatinami SLA organe Tėvynėje visų narių žiniai, pilnai ir smulkiai papildo šį finansinį raportą, todėl šioje atskaitoje raportuojau tikta bendrą Susivienijimo finansinę padėtį tokioje formoje, kad palengvinti tikslų susipažinimą su savo organizacijos finansiniu stoviu.

Taupumo sumetimais, SLA Pildomoji Taryba priėmė SLA Kontrolės Komisijos rekomendaciją, kad SLA sekretoriaus finansinė dalis raporto būtų išdo globėjų sekretoriaus knygoje patikrinta ir ta raporto dalis būtų jų parašais paliudyta, vietoje pasamdyto auditoriaus raporte, kaip buvo 1935 metais SLA seimo nutarta. Tą Pildomosios Tarybos nutarimą SLA sekretorius ir išdo globėjai išpildė ir šio raporto finansinė dalis yra paliudyta visų trijų parašais.

Susivienijimo turtas susideda is pinigų, bondsu, morgičių, pirktų, pervestų bei forklozavimo būdu perimtu nuosavybių, Susivienijimui skolu, dar nesumokėtų, bet jau priklausomų rendų ir nuosimintų, knygų ir raštines bei pasausvėms inventoriams. O Susivienijimo atsakomybė daugiausiai susideda is apskaičiuotų rezervų, kurie yra reikalingi išmokėjimui apskaičiuotų pomirtinių, is rezervų pasikirtų padengimui netikėtų atsakomybių, is priklausomų bet dar neįmokėtų pomirtinių, pašalpu, algų ir is įvairių kitų sudarytų, bet dar neįmokėtų išlaidų.

Didelė dalis turto, kaip bondsai, šėrai, nuosavy-

bės, lygiai kaip didelė dalis atsakomybės, kaip pomirtinių rezervai kasdien keičiasi savo vertybėje, todėl apdraudos matematikai yra išskaičiavę tam tikras formulas, sulig kurių kaip turtais, taip ir atsakomybė yra apskaičiuojama ne dienos rinkos pagrindu, bet tam tikro laikotarpio pagrindu. Šios formulos įvairiomis grupėmis, įeina i visų valstijų įstatymus, įdarėdymus ir patvarkymus ir visos fraternalės organizacijos bei jų aktuariai turi tuos įstatymus sekti, apskaičiuojant fraternalių organizacijų atsakomybę ir jų turto vertę. Tuo atžvilgiu fraternalių organizacijų atsakomybė skiriasi nuo komercinių bei finansinių organizacijų atsakomybių. Raportuojant organizacijos stovį, šie paaiškinimai bus panaudoti lengvesniam susipažinimui su Susivienijimo padėtimi.

FINANSINĖ ATSKAITA

Turtas—Assets

Nejudomų nuosavybių (Real Estate)	\$567,123.77
Centralinė Susivienijimo raštinė ir 25 namai perimti už morgičius.	
Paskolos ant nejudomų nuosavybių	444,787.50
136 paskolos ant nekilnojamoji nuosavybių.	
Bondsai ir šėrai (bonds & stocks)	1,009,651.69
Valstybės ir įvairių valstijų, miestų, "Utilities", pramonės ir visoki kiti bondsai bei šėrai, gauti vietoje bondsu perorganizuojant korporacijas.	
P pinigai bankuose	128,352.73
P pinigai įvairiuose bankuose ant čekių ir taupymo sąskaitų.	
Paskolos nariams	7,073.81
Paskolos, suteiktos nariams bedarbės laikui, sumokėjimui jų duoklių.	
Paskolos studentams	8,565.00
37 paskolos mokslieiviams aukštus mokslus baigti dar negražintos.	
Vertė turto įvairiuose fonduose	\$2,165,504.50
Neišrinkti nuosimintai ir rendos	\$12,232.62
Inventorius	11,286.87
Atmokėti kuopų trukumai	1,368.80
Viso	\$2,190,392.79

(Praeitais 1942 m. buvo \$2,108,752.61)

Sulig apdraudos departamentų patvarkymų, bendras turtas dalinasi į įskaitomą ir į neįskaitomą turtą. Škaičiuojant organizacijos išteklių (solvency), tikta įskaitomas turtas yra naudojamas. Neįskaitomą turto dalį sudaro bondsu nupigimas, morgičių nuosimintai užvilkti daugiau kaip vienus metus, dalis pinigų uždarytuose bankuose, inventorius, skirtumas tarpe įkainuotos ir knyginės nuosavybių vertės ir tt.

Atėmus Neįskaitomą Turta

Negaunami uždarytuose bankuose pinigai (50%)	\$3,832.40
Nuosavybių kaina virš įkainuotos vertės	141,862.12
Bondsų kaina virš amortizuotos vertės	79,820.89
Sekuracijų kaina virš rinkos vertės	9,064.90
Inventorius	11,286.87
Paskolos mokslieiviams	8,565.00
Paskolos SLA nariams	7,073.81
Nat'l Bondholders morgičių paskolos virš rinkos vertės	2,580.00
Viso	\$264,085.99

(Pereitais, 1942 m., buvo \$293,231.47)

Viso įskaitomo (admitted) turto

(Pereitais, 1942 m., buvo \$1,815,521.44)

Neįmokėtos Pomirtinės 1943 m.

Kada mirė	Vardas ir pavardė, miestas ir valst.	Suma
8-14-19	M. Gamuonienė, Courtney, Pa.	\$180.00
9-9-24	P. Paplauskas, New York, N. Y.	150.00
5-6-26	B. Stonis, Elco, Pa.	900.00
8-15-31	A. Dereskievičius, Brooklyn, N. Y.	250.00
6-3-33	J. Paplauskas, Livingston, Ill.	200.00
7-1-34	P. Binkis, Greenport, N. Y.	85.73
2-26-35	J. Povilaitis, Muskegon, Mich.	180.00
4-28-36	M. Dovidaitis, Philadelphia, Pa.	100.00
8-10-36	A. Bonions, Sebastopol, Pa.	250.00
11-18-36	S. Grinevičius, Duryea, Pa.	450.00
1-26-37	A. Zumas, Pittston, Pa.	568.87
8-7-37	A. Gledraitis, Dayton, Ohio	60.00
7-1-37	J. Labutis, Wilkes Barre, Pa.	25.00
10-22-38	K. Anuzis, St. Louis, Mo.	150.00
7-11-39	K. Uselis, W. Frankfort, Ill.	180.00
7-23-39	P. Kairėlis, Ind. Harbor, Ind.	300.00
9-14-39	P. Endzėlis, Akron, Ohio	300.00
12-27-39	A. Baranauškas, Athens, Ill.	112.50
2-8-40	M. Kanapeckas, Chicago, Ill.	75.00
3-24-40	A. Zvinklenė, Baltimore, Md.	60.00
5-7-40	J. Pūlis, Scranton, Pa.	150.00
5-22-40	K. Braslauskas, Purglove, W. Va.	150.00
5-23-40	J. Kaminskas, Binghamton, N. Y.	800.00
5-28-40	B. Vaskelis, Duryea, Pa.	450.00
9-22-40	M. Pupelajūnis, Pittston, Pa.	200.00
2-28-41	P. Kivida, So. Fork, Pa.	150.00
7-9-41	J. Smiles, Scranton, Pa.	100.00
7-13-41	M. Bařanaušienė, Sebastopol, Pa.	850.00
9-13-41	K. Savickas, Hartford, Conn.	89.80
1-7-42	J. Budris, Madison, Ill.	150.00
3-3-42	J. Sakelis, Kenosha, Wis.	850.00
3-13-42	M. Gajauskienė, Joliet, Ill.	300.00
4-5-42	J. Kashaeta, Nashua, N. H.	500.00
4-26-42	M. Paulauskienė, Wilkes Barre, Pa.	200.00
7-8-42	A. Mikėlonis, Binghamton, N. Y.	300.00
8-27-42	K. Smigielienė, Powhatan, Ft. Ohio	550.00
8-31-42	J. Grincevičius, Chicago, Ill.	850.00
10-19-42	J. Jaskūnas, Binghamton, N. Y.	1,000.00
12-19-42	J. Welninski, Chicago, Ill.	500.00
12-22-42	K. Vidunas, Vandergrift, Pa.	350.00
1-13-43	K. Morunas, Worcester, Mass.	150.00
2-1-43	J. Merisius, Fraeville, Pa.	800.00
2-5-43	F. Metuza, Dayton, Ohio	90.00
5-27-43	A. Eoris, Chicago, Ill.	250.00
6-1-43	K. Navickienė, Chicago, Ill.	75.00
6-12-43	A. Lamanas, Wilsonville, Ill.	600.00
6-29-43	V. Zinčius, Chicago, Ill.	300.00
7-10-43	K. Ramanauskas, Hartford, Conn.	800.00

8-3-43	V. Valaitienė, Greenport, N. Y.	400.00
8-15-43	J. Dzidolikas, Nokomis, Ill.	30.00
8-25-43	P. Nostis, Melrose Park, Ill.	300.00
9-3-43	J. Jukna, Akron, Ohio	300.00
10-19-43	J. Mureika, Westville, Ill.	150.00
11-3-43	J. Zdanaitis, Seltzer, Pa.	600.00
11-11-43	P. Masaitis, Worcester, Mass.	600.00
11-26-43	V. Sabaliauskas, Chicago, Ill.	150.00
11-29-43	A. Kutulis, Hart, Mich.	180.00
12-1-43	M. Bartkienė, Detroit, Mich.	150.00
12-1-43	S. Ramanauskas, Inkerman, Pa.	600.00
12-3-43	J. Jancius, Wilkes Barre, Pa.	600.00
12-4-43	J. Stakauskas, Chicago, Ill.	1,000.00
12-6-43	J. Kušlis, Waterbury, Conn.	150.00
12-8-43	K. Lapin, Athol, Mass.	300.00
12-10-43	M. Blank, St. Louis, Mo.	500.00
12-14-43	M. Sharla, Rhineland, Wis.	600.00
12-14-43	R. Bilienė, Scranton, Pa.	1,000.00
12-17-43	P. Dereskievičius, Youngstown, Ohio	600.00
12-19-43	O. Lapinskienė, Worcester, Mass.	600.00
12-20-43	M. Adomaitienė, Miners Mills, Pa.	600.00
12-21-43	S. Valkevičius, Worcester, Mass.	600.00
12-25-43	O. Rasulienė, Haverhill, Mass.	150.00
12-27-43	A. Matulevičius, Mahanoy City, Pa.	300.00

Viso

ATSAKOMYBĖ — LIABILITIES

Pomirtinių rezervai	\$1,471,583.00
Istatymais reikalaujamas užtikrinimasis išmokėjimui pomirtinių.	
Pašalpos ir kiti rezervai	134,551.72
Ligoje pašalpos, Našių ir Našlaičių, Lėšų ir tt. rezervai.	
Perviršis	269,647.11
Padengimui įvairių netikėtų atsakomybių.	
Neįmokėtos pomirtinės	27,439.70
Del įvairių priežasčių neįmokėtos pomirtinės.	
Neįmokėtos ligoje pašalpos	10,281.25
Neįmokėtos algos ir tt.	7,051.35
Uždirbtos, bet neįmokėtos algos, atlyginimai ir tt.	
Išanksto užmokėtos duoklės	5,752.67
Duoklės užmokėtos už dalį sekamų metų.	
Viso	\$1,926,306.80
Neįskaitomas turtas	\$264,085.99
Nukritusis vertybė bondsu, šėrų, inventorius ir tt.	
Bendrai viso	\$2,190,392.79

(Pereitais, 1942 m., buvo \$2,108,752.61)

SLA TURTO SUDETIS

Nejudomos Nuosavybės

Išskyrus Centro namą, 307 W. 30-th Street, New York, visos nuosavybės buvo įgytos forklozavimo keliais. Sekamos nuosavybių lentelėse parodoma kiek buvo morgičiaus laike forklozavimo, kiek nuosavybė yra kapitalizuota SLA knygoje, pridėjus prie morgičio visas forklozavimo išlaidas, taksus, apdraudą ir užvilkta nuosimntį iki dienos kuomet nuosavybė formaliai perėjo į SLA turtą. Paskutinė kolumna nurodo įkainuotą (appraised) nuosavybės vertę. Įkainavimas buvo atliktas 1938 ir 1939 metais.

Toliaus nurodoma finansinis stovis kontrakto pagrindu parduotų nuosavybių; stovis, skaičius ir įkainuota vertė namų kiekvienoje valstijoje ir is kokių išlaidų susidaro kapitalizuota namų vertybė.

Nejudomos Nuosavybės 1943 m.

	Buveje morgičiaus	Kapitalizuota vertė	Įkainuota vertė 1943 m.
1. 307 W. 30-th St., New York, N. Y.	—	\$58,789.80	\$26,500
2. 98 Pleasant St., Thompsonville, Conn.	18,000	25,341.25	12,000
3. 621 E. Main-St., Waterbury, Conn.	25,000	37,301.23	21,450
4. 322 Holdbrook Ave., Detroit, Mich.	6,000	3,727.31	3,727.31
5. 128 S. Maine Ave., Atlantic City, N. J.	15,000	18,615.41	7,000
6. 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.	28,900	72,007.00	57,000
8. 10742 S. Michigan Ave., Chicago, Ill.	10,000	15,179.30	8,900
9. 3405 S. Lowe Ave., Chicago, Ill.	23,000	32,853.16	15,500
10. 1748 W. 86-th St., Chicago, Ill.	5,000	1,460.00	1,460
11. 6423 S. Washtenaw Ave., Chicago, Ill.	14,000	14,030.00	14,030
12. 1035 W. 69-th St., Chicago, Ill.	18,000	25,269.38	13,000
13. 135 E. 110-th St., Chicago, Ill.	7,000	11,471.70	8,200
14. 7086 S. Yale Ave., Chicago, Ill.	12,000	13,689.84	13,689.84
15. 3247 S. Morgan St., Chicago, Ill.	3,000	3,873.28	8,500
16. 818 W. 18-th St., Chicago, Ill.	8,500	11,541.61	8,160
17. 6843 S. Mozart St., Chicago, Ill.	4,500	6,217.46	6,000
18. 819 W. 35-th St., Chicago, Ill.	49,045	83,402.97	58,800
19. 3626 S. Halsted St., Chicago, Ill.	20,000		

SLA Reikalai ir Veikla

Vieton Sveikatos Raporto (Skaitytas SLA seime)

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Sveikatos Komisija savo specialio raporto neradė, nes jos ribose niekas ypatinga nevyko. Tai liudija ir daktaro-kvotėjo raportas.

Tėvynėje tilpę pamokinanti raštai apie sveikatą, rodos, pilnai patenkino to skyriaus skaitytojus. Sakau, patenkino, nes niekas neatėjus nei skundų, nei pastabų. Dargi Tėvynės redaktorius neretai pateikė gerų komplimentų apie vieną-kitą rašinį.

Sveikatos Tikrinimas

SLA narių amžius turi du galus — jaunystės ir senatvės. Jaunystės amžius Susivienijimui neprasina; senatvės amžius Susivienijimui pavojaus irgi nesudaro. Virš 65 metų amžiaus tėra tik 722 nariai. Iš šito skaitliaus, pagal dabartinę mirtingumo ratą, apskritai apie 70 numirs į metus laiko. Kad žmogus gyveno, paseno ir numirė — Susivienijimui pavojaus nesudaro. Bet Susivienijimui daro skriaudą tie nariai, kurie miršta budami tarp 45 ir 65 metų amžiaus. Tokių narių mirtingumas Susivienijime yra skaitlingas.

Ar šis aukštas jaunesnių narių mirtingumas būtų galima sumažinti? Aš manau, kad būtų galima žymiai pagerinti ir paliginti daugelio narių amžių. Todėl aš norėčiau rekomenduoti, kad Susivienijime būtų įsteigtas narių sveikatos pertikrinimas: kiekvienas narys, arba nors tam tikra narių klasė, pagal amžių ar apdraudus sumą, reikėtų nusių-

ti pas gydytoją ir gauti raportą apie jo sveikatos stovį bent kas du, trys ir penki metai. Sveikatos patikrinimo pasekmės galėtų būti keleriopai naudingos. Pirma, SLA Centrai būtų naudos, kad jis mažiau žinotų, kokis yra narių sveikatos stovis ir ko būtų galima tikėtis, kad ir apdraudimas atžvilgiu. Antra, radus narių su "šluba sveikata" gal būtų galima jam pastebėti, jį parupinti, kad jis lankytųsi pas gydytoją, kad jis pagerintų savo sveikatą. Juo narys ilgiau gyvens, tuo Susivienijimui bus geriau.

Kar Reikėtų Daryti?

Gerbiameji, aš taipgi norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į ligoje pašalpos skyrių. Jūs matote, kad 1943 m. SLA turėjo 1,111 ligonių, kurie sirgo suvirš 61,000 dienų ir kuriems buvo išmokėta \$55,498.90. Tai yra įdomios skaitlinės: bendrai imant, kas 14-tas narys sirgo po 55 dienas.

Pažūrėkime į sirgimų lentelę, kaip ilgai ir kokiomis ligomis nariai sirgo ir kiek išmė pašalpos. Štai už 1943 m.: appendicitis, sirgimas apskritai tęsėsi 53 dienas, dantų ligos — 30 dienas, gripas — 32 dienas, neuritis — 44 dienas, palagai — 10 dienų, sciatica — 50 dienų, sinusitis — 60 dienų, tonsilektomija — 48 dienas. Tai yra daugiau, negu fantastiškas sirgimų ilgumas, išimant tik palagus (nes jie konstitucija aprubežiuoti). Kitur rasite, kad narys dėl danties ištraukimo serga 67 dienas.

Išrodo, kad SLA yra taip: kada narys nori tada serga ir kada nori tada atsisako nuo ligos. Ligonis niekas tinkamai nekontroliuoja. Prisilaikymas konstitucijos taisyklių taipgi išėjo iš mados. Pasakymas rodo nebus perdėtas, kad narys iš papročio "pasirguoliuoja" mėnesį ar du ir tik tada pradeda pašalpos įieškoti. Kuopos sekretorius tokiam paprastai pakia pluoštą blankų ir, girdi, nueik pas daktarą ir tegul jis tau išpildo. Po to visi kiti pasirašo į jiems pažymėtas vietas ir siunčia į Centrą. Centralinis sekretorius, žinoma, pavarto, pažūri, kad čia viskas yra legališka padaryta ir rašo čekį.

Vieton kaltinti SLA sekretorių, ar daktarą-kvotėją, ar kuopų valdybas už geraširdystę, geriau įieškokime tinkamesnių priemonių, kad ateityje ligoje pašalpa būtų geriau tvarkoma. Aš rekomenduoju, kad —

1. SLA narys, noris gauti ligoje pašalpa, turėtų būti daktaro raštiškai pareikštas esant sergančiu, pažymint atšankymo datą. Ligonis atšankytas turi kredituojamas daugiau, kaip 3 ar 4 dienas ligos prieš daktaro vizitą.

2. Ligos pareiškimas turėtų būti tik per kuopos daktarą-kvotėją arba kitą daktarą, kuris turi SLA daktaro-kvotėjo teises.

3. Ligos eiga turėtų būti patikrinta per kuopos daktarą nemažiau vieną kartą į savaitę ir ant blanko pasirašyta.

4. Ligos apžvalgos blanka su parašais, savaitės pabaigoje, turėtų būti sugražinta kuopos sekretoriui, kuris tuojau persiunčia į SLA Centrą.

5. Ligonis gali turėti tokius daktarus, kokie jam patinka, bet jo pašalpos gavimą gali

liudyti tik Susivienijimo akredituotas daktaras.

Reikės Vesti Kovą Už Buvi

Neseniai patvarkytas federališkais įstatymais yra leidžiama organizuoti taip vadinamą "group practice" sveikatos srity. Pasinaudojant ta proga, daugelis tokių grupių jau gyvuoja, kaip tai: "hospital insurance", "blue cross", "white cross" ir tt. Jų rodos pridėjo iki poros šimtų, daugiausiai vakarinėse valstijose. Vėlesniais laikais ši, neva darbininkų, apsauga ligoje pradėjo organizuotis unijoje, darbinėse ir kitur.

Daugelis iš lietuvių jau priklauso prie tokių apdraudus grupių. Jų tarpe yra ir SLA narių. Man nekartą teko su tokiais reikalą turėti. Plačiau pasikalbant, musičkiai nusiskundžia, kad SLA turi daug komplikacijų pašalpos gavimui ir dargi reikia ilgai laukti. O čia, grupės apdraudoje, girdi, tikieta parodyti, kad esi narys, ir viskas ko reikia.

Kaip ten nebūtų su apsidraudimu dėl ligoninės atsitikime ligos, bet daugelis jų yra tik apdraudus kompanijų biznesis. Darbininkai dabar veikia per darbdavį, ar arba unija, prigulėti prie tokios organizacijos. Giliau pažūrėję į jų esenciją, pamatysime, kad šitos "sveikatos grupės" kartu neria virvės kilpa ir ant fraternalių organizacijų kaklo, kartu ir ant mūsų Susivienijimo.

Aš norėčiau siulyti, kad šis klausimas būtų plačiau supaprastas apkalbant spaudoje, mitinguose, SLA apskričių konferencijose. Mums reikia rūpintis, kaip SLA pašalpos "duobe" išlyginti ir kaip grupių apdraudus "pavojų" išvengti.

Dr. D. Pilka.

Už jūsų pinigų, įvestuotus į Karo Bonus Dėdė Samas perka karo reikmenis.

Pittsburgh, Pa.

Pagerbim Mažuknas

Liepos 23 d., gražioje Mikalausky salėje, buvo surengta taip pavadinta "surprize party", pagerbimui pp. Jono ir Marijonos Mažuknų jų 25 metų vedybinio gyvenimo sukakties proga. Į pokilį susirinko gana gražus būrys Mažuknų draugų. Apie 5 val. Mažuknoms atvykus su kita šeima į svetainę, prasidėjo pokilis. (Mažuknai nežinojo, kad jie vežami į jiems rengiamą pokilį. Jiems buvo sakyta, kad jie vežami į "northsaidiečių sudėtinį pikniką.")

Prie stalų susirinkusių svečių pakvietė ponias Simkienė. Štai buvo apdėti visokių maistu ir išsigėrimais. Svečiams susėdus, p. Simkienė atnešė ir ant stalo padėjo vestuvių pyragą. Mažuknienė prisegė gėlių (corsage) ir prašė, kad šis pokilis yra surengtas pp. Mažuknų draugų, aukščiausiai minimam tikslui. (Jų vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktis įvyko liepos 5 d.)

Svečiams pavalgus ir tarpusavy pasikalbėjus, p. Simkienė, programos vedėja pakvietė p. Slikienę, kuri pasakė labai tinkamą įžanginę kalbą ir po to perstatinėjo kitus svečius pakalbėti. Visi kalbėjusieji, o taipgi ir susirinkusieji, pp. Mažuknoms linkėjo daug gero. Pp. Pivarunas ir Slikas pasakė po kiek ilgesnės kalbą, primindami pp. Mažuknų per ilgus metus nuveiktus darbus, besidarbujant lietuvių tarpe. Nupiešė jų draugiškumą su visais lietuviams.

Pirmininkė pranešė, kad visų susirinkusių vardu yra pasiūsta dovanyti pp. Mažuknų namus — breakfast set.

Pabaigoje buvo perstatyti ir abudu pp. Mažuknai, kurie nuoširdžiai visiems dėkojo už surengimą šio pokilio ir dovanas bei už visų susirinkusių

išsireikškimus. Jie prižadėjo ir ateityje pasilikti tokiomis pat lietuvių draugais.

Baigdamas, p. Mažukna, giliai susijaudinęs, pasakė: "Mano gerieji draugai: jusų šio gero aš neužmiršiu niekad! Bet kada mūsų ir jusų sunai sugrįš laimingi iš viso pasaulio dalių? namus — aš norėčiau turėti jus visus ir jusų sunus su mano sunais savo svečiais, o tame pokily mes visi tikrai busime laimingi ir linksmi!"

Pasibaigus kalboms, svečiai dar ilgokai linksminosi, šnekėdavosi ir dainavo lietuviškas daineles tyrame ore.

Surengimui čia minimo pokilio daugiausiai pasidarbovo: M. Simkienė, M. Zdanienė, S. Karsokienė, o joms į pagalbą atėjo J. Šimkus.

Prie užbaigos, noriu palinkėti Jonui ir Marijonai Mažuknoms koilgiausio ir kolaimingiausio gyvenimo ir darbuotis tarpe lietuvių taip, kaip praity darbuosite. Taipgi linkiu jų sunams — Jonui ir Albertui — sugrįšti iš karo tarnybos namo laimingais ir sveikais.

Mažuknų Draugė.

New Kensington, Pa.

A. a. K. Stadelnykas, SLA 192 Kp. Narys

A. a. Kazimieras Stadelnykas iš mūsų tarpo atsiskyrė netikėtai ir labai greitai mirė: birželio 18 d. Mūsų kuopoje išbuvo 12 metų ir 3 mėnesius. Buvo 59 metų amžiaus. Visą savo laiką dirbo anghų kasykloje. Pagavo plaučių uždegimą ir negalėjo atsilaikyti: turėjo skirtis nuo savo mylimos žmonės, dar tik 16 metų, ir nuo SLA 192 kuopos narių bei nuo visų apielinkės draugų.

Velionis buvo labai geras visiems: jei dažinodavo, kad kas nelaimėje, velionis Kazimieras

visada rasdavo užtekinai laiko atlikti, pagelbėti ir nuraminti.

Nors numirė tokia greitai mirė, bet labai gražiai atrodė. Gana gražią gėlių ragažėlę pasiuntė SLA 192 kuopa. Nuo jo dukrelės ir nuo draugų daug gėlių buvo. Buvo graboriaus Kuznickio koplytėlėje pašarvotas ir kiekvieną dieną bei vakarais daug draugų jį atlankė. Laidotuvijų dienoje, birželio 21 d., nors buvo darbo diena, bet gana daug palydėjo velionį į amžinuos namus, Dear-krik kapinėse.

Lai buna tau, Kazimierai, lengva išlėtis šios šalies šalioje žemelėje. Mes SLA 192 kuopos nariai ir narės ilgai tavęs neužmiršime. O dukrelei, S. Stadelnykiutei, siunčiame didžiausią užuojautą nuliudome valandėje: raminkis ir neluok, neliek ašarėlių, nes savo tėvelio jau nebepriksi. Jis jau užbaigė laikiną savo vargo kelionę ir ilais ramiai, kur daugiau vargų ir nelaimių nematys.

SLA 192 Kp. Koresp.

Richmond Mill, L. I. N. Y.

Ištekėjo SLA Veikėjo, E. C. Rudniko, Duklė

Rugpjūčio 5 d. už korporalo T. Hackett, tarnaujančio Sav. Valstijų oro laivyno korpuse, ištekėjo SLA ilgamečio veikėjo, Edvardo C. Rudniko, duklė Amelija.

Šliubą jaunavedžiai ėmė Our Lady of Perpetual Help parapijos bažnyčioje, Richmond Hill, L. I. N. Y.

Linkime jaunavedžiams koigeriaus ir kopasekmingiausio gyvenimo.

Jeį jusų vaikai dar nepriklauso prie SLA — prirašykite juos, nieko nelauk, nes tai yra geriausia lietuvių organizacija.

SLA Seimo Protokolas

(Tasą n. 4 pusl.)

Nejudomos Nuosavybės Pagal Valstijas

Skaitėlis namų	Išai nuota namų vertė
Illinois	19 \$238,870.24
New York	3 135,500.00
Connecticut	2 33,450.00
New Jersey	2 13,750.00
Michigan	1 3,727.31
Viso	27 \$425,297.65

Nejudomų Nuosavybių Kapitalizuotos Vertybės Sudėtis

Buvo duota morgičių	\$355,045.00
Užvilktų taksų ir tt. išlaidos	67,250.44
Kapitalizuoti nuosimėčiai	68,346.31
Remontai	59,262.44
Centro namas	58,739.80
Viso	\$608,643.99
Nurašyta ir numokėta	41,520.22
Viso	\$567,123.77

Tarp seiminiame protarpyje vienas morgičio forklozavimas buvo užbaigtas ir buvęs p. Krukonio namas, 3251 So. Halsted St., Chicago, Ill. perėjo SLA nuosavybėn, kaip No. 28, vasario 6 d., 1943 m. Forklozavimas buvo pradėtas gegužės 29 d., 1939 m. Šios nuosavybės kapitalizuota vertė yra sekama:

Morgičiaus paskola	\$8,500.00
Teismo išlaidos	666.10
Advokato atlyginimas	450.00
Nesumokėti nuosimėčiai	3,150.00
Viso	\$12,766.10
Atėmus Receiverio gražintas nuomas	410.29
Viso	\$12,355.81

Viena nuosavybė, No. 23, 3120 So. Emerald Ave., Chicago, Ill., buvo galutinai parduota, balandžio 30 d., 1942 m., cash pagrindu, sekamomis pasekomis:

Namo kashginė vertė	\$6,563.97
Gauta (cash)	6,000.00

Nuosostis

Nuosavybių operavimo išlaidos ir įplaukos yra suteiktamos šio raporto leigu ir išmokėjimų apyvartos skyriuje.

NEJUDOMŲ NUOSAVYBIŲ PASKOLOS (MORTGAGES)

Paskolos Sausio 1 d., 1944 m.

Susivienijimas turi išdavęs 136 nejudomos nuosavybės paskolų (mortgages), sumoje \$444,737.50. Paskolos yra išdalintos devyniose valstijose, sekamai:

Skaitėlis	Balansas gruodžio 31 d. 1943 m.	Balansas gruodžio 31 d. 1944 m.
Mass.	66 \$253,350.00	\$226,700.00
Ill.	20 80,026.00	68,200.00
New York	12 51,637.50	48,962.50
Pa.	16 38,250.00	31,200.00
N. J.	16 49,125.00	54,925.00
Mich.	3 11,400.00	10,700.00
Ohio	1 2,450.00	2,350.00
Indiana	1 1,200.00	1,000.00
Wisconsin	1 850.00	700.00
Viso	136 \$488,288.50	\$444,737.50

Surašas Paskolų Sausio 1 d., 1944 m.

Kada paskola padaryta	Kur yra morgičiuotas namas	Kada paskola baigiasi	Kiek yra paskolos
1-28-30	8605 S. Marshfield, Chicago (Cook)	1-28-44	\$1,600.00
5-1-32	7145 S. Washenaw, Chicago (Cook)	5-10-44	4,000.00
4-2-35	3843 S. Halsted, Chicago (Cook)	4-2-44	3,100.00
1-28-24	3441 S. Litanica, Chicago (Cook)	1-28-43	5,000.00
11-29-35	45 E. 98-th St., Chicago (Cook)	11-29-43	3,000.00
10-16-36	3028 W. 53-rd Pl., Chicago (Cook)	10-16-46	2,400.00
2-1-39	6808-10 S. Artesian, Chicago (Cook)	2-1-44	4,700.00
6-19-29	2424 W. 69-th St., Chicago (Cook)	6-19-42	5,500.00
5-6-29	3225 S. Halsted, Chicago (Cook)	5-6-44	3,500.00
4-1-30	1517 N. Bell Ave., Chicago (Cook)	4-1-44	5,000.00
12-17-37	4359 S. Maplewood, Chicago (Cook)	12-17-46	2,000.00
10-27-31	153 E. 107-th, Chicago (Cook)	10-27-48	4,000.00
8-16-34	3315 S. Halsted, Chicago (Cook)	8-16-44	4,000.00
4-5-35	3335 Dickens, Chicago (Cook)	4-5-44	500.00
3-17-36	10789 S. State, Chicago (Cook)	3-17-45	400.00
1-29-32	6806 Cornell, Chicago (Cook)	1-29-44	8,000.00
11-1-29	2136 S. Halsted, Chicago (Cook)	5-1-44	8,200.00
12-2-42	1409-11 S. 49 St.,		

Cicero (Cook) 12-2-47 2,700.00

Viso \$68,200.00

INDIANA:

3-31-37 213 Ann St., Michigan (La Porte) 3-31-45 1,000.00

Viso \$1,000.00

MASSACHUSETTS:

7-15-42	55 Montebello, W. Roxbury (Suffolk)	7-15-47	5,300.00
12-26-84	118 Bay State Rd., Methuen (Essex)	12-26-37	2,080.00
12-1-86	66-68 Ottawa, Roxbury (Suffolk)	12-1-45	3,100.00
3-15-37	25-7-9 Savin Hill, Dorchester (Suff.)	3-15-40	3,300.00
8-5-37	650 Metropolitan, MHyde Park (Suff.)	8-5-40	5,700.00
8-5-37	654 Metropolitan, Hyde Park (Suff.)	8-5-40	5,700.00
8-15-38	12 Conrad, Dorchester (Suff.)	8-15-43	1,900.00
5-1-41	341-343 Harding, Worcester (Worcest)	5-1-46	5,750.00
5-1-41	19-19 1/2 Leage, Worcester (Worcest)	5-1-46	5,300.00
5-1-41	55-57 Benefit, Worcester (Worcest)	5-1-46	5,000.00
5-15-35	115-117 Marine Rd., S. Boston (Suffolk)	5-15-43	2,800.00
6-24-42	43 Eedlands Rd., W. Roxbury (Suffolk)	6-24-47	4,700.00
6-25-37	87 Westglow, Dorchester (Suff.)	6-25-45	5,100.00
8-28-36	6 Center, Cambridge (Middlex)	9-28-44	3,800.00
8-31-39	33 Kenberna, Dorchester (Suff.)	7-31-44	4,400.00
8-1-39	676 Columbia, Dorchester (Suff.)	8-1-44	3,000.00
11-15-39	30-30a Baldwin, Cambridge (Middlex)	11-15-44	2,800.00
2-15-40	17-18 Oakland, Roxbury (Suffolk)	2-15-45	2,800.00
8-25-41	49 Buttonwood, Dorchester (Suff.)	8-25-46	2,700.00
12-1-36	54 Water St., Stoughton (Norfolk)	6-1-45	4,825.000
3-10-41	65 Story St., S. Boston (Suffolk)	3-10-46	1,750.00
3-10-41	308-312 W. 4-th & 297-299 "D" St., S. Boston (Suffolk)	8-10-46	2,825.00
3-10-41	223-A-225 W. 5-th St., S. Boston (Suffolk)	3-10-46	2,825.00
11-15-35	61 Neponset, Dorchester (Suff.)	11-15-43	4,200.00
11-15-35	65 Neponset, Dorchester (Suff.)	11-15-43	4,200.00
11-15-35	69 Neponset, Dorchester (Suff.)	11-14-43	4,200.00
11-15-35	73 Neponset, Dorchester (Suff.)	11-15-43	4,200.00
8-1-36	722 E. Street, So. Boston (Suff.)	8-1-46	3,800.00

4-8-38	9-11 Fulton, Lowell (Middlex)	4-8-46	1,125.00
2-10-40	41-45 Coburn, Lowell (Middlex)	2-10-45	600.00
10-11-40	14-16-18 Burrell, So. Boston (Suff.)	10-11-45	900.00
4-20-37	620-2-4-6 E. 8-th, So. Boston (Suff.)	4-20-46	4,475.00
10-22-37	495 Millbury St., Worcester (Worcest)	10-22-42	8,500.00
1-20-39	51 Torrey, Dorchester (Suff.)	1-20-44	4,100.00
8-29-40	337-339 E Street, So. Boston (Suff.)	3-29-45	1,675.00
11-15-35	119 King, Dorchester (Suff.)	11-15-43	4,900.00
11-15-35	28-30 Gurney, Roxbury (Suff.)	11-15-43	3,300.00
3-15-38	58 Glen Rd., Jamaica Plain (Suffolk)	3-15-46	5,400.00
6-1-33	204-8 W. 5-th & 280 E Street, So. Boston (Suff.)	6-1-44	

Amerikos Lietuvių Veikla

Greenfield, Mass.

Gražiai Pasitarnavo Lietuvos Bylai

Siame mieste ir visame Franklin apskrityje gyvena apie 4,000 lietuvių, kurie turi tris organizacijas: SLA 297 kuopa, Sv. Jozua Širdies (vyru) draugiją ir Sv. Onos (moterų) draugiją. Šiose draugijose daugiausiai vadovauja Andrius Dėdinas, Jonas Vaitkus ir Ona Gikienė. Nors ši kolonija ir gana maža, bet lietuvių j kariuomenę yra išėję apie 75, o namie likusieji, kiek galėdami, stengiasi padėti karo pastangoms, pavyzdžiui, šios kolonijos lietuviai Karo Bonų yra išpirkę už daugiau, kaip \$100,000.

Kaip kitų, taip ir šios kolonijos lietuvių yra gyvai susirūpinę likimu savo senosios tėvynės Lietuvos, kurios laukais dabar rėpioja ir viską griaua dvi didelės rusų ir načių karo mašinos. Šį savo susirūpinimą jie pareiškė vietiniame dienraštyje — Greenfield Recorder-Gazette, kurio reporteris turėjo pasikalbėjimą su ilgamečiu SLA 297 kuopos vėžiu, Andriumi Dėdinu, ir tas pasikalbėjimas-interview patalpinamas pirmame to dienraščio puslapyje, antrašte "Many County Residents Anxiously See War Sweep Lithuania Again".

Tame pasikalbėjime p. Dėdinas nuosekliai atpasakoja Lietuvos vargus ir rūpesčius, pergyventus seniau ir pergyvenamus dabar. Jis atpasakoja lietuvių santykius su vokiečiais, rusais ir lenkais; kaip rusai buvo atidavę Vilnių Lietuvai, o paskui visą Lietuvą okupavo: kaip Hitleris atplėšė nuo Lietuvos Klaipėdą, kaip lietuviams sunkiai reikėjo pergyventi rusų okupaciją, o po to načių okupaciją. Pareiškia, kaip Amerikos lietuviai, o ypač šios apylinkės lietuviai, susirūpinę dabartiniu Lietuvos likimu, bet turi vilčių matyti ją vėl laisva ir nepriklausančia valstybe. Jis deda viltis (kurios yra ir visų tos kolonijos lietuvių), kad Lietuva taps nepriklausoma ir gyvens Suvienytų Valstijų pavyzdžiu. Jis pareiškia, kad but būtų daug geriau, jei Lietuvą iš načių atvadotų ne rusai, bet Amerika. O kadangi dar nevedama taikos derybų, tai reikiama noro, kad okupacijos metu Lietuvą globotų Amerika.

Tai gražus Lietuvos bylai pasitarnavimas! (Butų gerai, jei ir kitų kolonijų lietuviai panašius pareiškimus amerikonių vietiniuose laikraščiuose padarytų. — Red.)

Šitai rašant, noriu nors trumpai prisiminti ir apie patį Andrių Dėdiną, kuris yra Amerikoje gimęs, o Lietuvoje augęs dar jaunas ir energingas vyras. Į Lietuvą jis išvežtas, kai buvo dar tik penkių metų amžiaus. Lietuvoje augo ir mokėsi, o į Ameriką, į savo gimtinę kraštą, sugrįžo budamas devyniolikos metų amžiaus. Lietuvoje paliko tėvą ir vieną brolių. Jis prisibėgė, kad jį jau gal nėra gyvų, ar gal brolis paimtas į načių kariuomenę ar sunkiems darbams Vokietijoje.

Andrius Dėdinas yra šimto nuosimėčių lietuvis, kuris savo močiutę Lietuvą myli taip daug, kaip ir savo gimtinę kraštą Ameriką. Beje, jis taipgi veda gražų šeimyninį gyvenimą ir auklėja dukrelę Birutę, kuri, beabejo, bus tokia gera lietuvaitė, kaip ir jos tėveliai.

Už šį gražų Lietuvos bylai pasitarnavimą A. Dėdinui priklauso didelis širdingas aciu nuo visų šios kolonijos lietuvių. **Ukininkas.**

Keturių Gentkarčių SLA Nariai

Siame atvaizde matome keturių gentkarčių šeimos narius, kurie priklauso prie SLA. Žiūrint iš kairės į dešinę: sėdi Stasė Narvidienė, stovi jos dukrė Aldona Venckienė, sėdi Ona Varašauskienė — S. Narvidienės motina, vidury stovi "vyriausias" šeimos narys — Mikas Venckus. S. Narvidienė yra žinomo biznierių M. Narvido žmona. Ji ir jos dukrė Aldona priklauso prie Birutės choro. O. Višniauskienė išaugino tris sūnus ir tris dukteris. Jos vyriausias sūnus, Leonas, yra karo tarnyboje. Ši keturių gentkarčių šeima priklauso prie SLA 208 kuopos, Chicago, Ill.

Pittsburgh, Pa.

North Saidės Lietuvių Draugijų Išvažiavimas

Kas metai North Saidės lietuvių draugijos: Lietuvos Sunų, SLA 86 kuopa, SLRKA 87 kuopa ir LDS 160 kuopa rengia bendrą išvažiavimą-pikniką, kurio pelnas yra skiriamas labdarystės tikslui.

Šiais metais toks išvažiavimas įvyks rugpjūčio 20 d.,

gerai žinomoje vietoje Franklin Grove, netoli North parko. Visas pelnas bus skiriamas del Deshion ligonbuočiui, kur randasi šio karo sužeisti kareiviai, kurių tarpe yra ir lietuvių sužeistų kareivių.

Reikia tikėtis, kad į šį North Saidės lietuvių išvažiavimą suvažiuos daug lietuvių iš Pittsburgho ir apylinkės. Rengimo komisija kviečia visus dalyvauti šiame išvažiavime. **Komisija.**

Prašo Atitaisyti

Kiek laiko atgal Tėvynėje tilpo dr. D. Pilkos rašinys apie Keleivio leidėją a. a. Jurgį Gegužį, ir jo testamentą nuorašas. (Toks pat straipsnis tilpo ir Vienybėje.) Dabar Keleivio leidėjas, S. Michelonas, rašo, kad tame dr. D. Pilkos rašiny yra netikslumų ir prašo juos atitaisyti, ko padaryti mes paminiame tik svarbesnius S. Michelono rašinio punktus, butent:

"Jurgis Gegužis ir aš nu-pirkome Keleivį ir spaustuve su visu įrengimu susidėję pušiu, partnerystės pagrindu. Ir nutarėm, kad vienam iš mudviejų mirus, jo pusė pereina likusiam partneriui. "Šita sutartis buvo išlaikyta iki pat galo, ir darydamas savo paskutinį testamentą (ne dr. Pilkos "testamentą"), Jurgis Gegužis tą sutartį išpildė, pareikšdamas, kad savo pusę Keleivio jis palieka savo partneriui, S. Michelonui.

"Kad Keleivis nebuvo Jurgio Gegužio "privatinė nuosavybė", bet jo ir S. Michelono **partnership**, tai tas aiškiai yra pasakytas ir visose sutartyse su įvairiomis firmomis, ir nuosavybės pareiškimuose (statement of ownership), kurie kasmet yra skelbiami laikrašty valdžios informacijai. "Is to, kas aukščiau pasakyta, bus aišku, kad Jurgis Gegužis niekad negalėjo rašyti tokio "testamento", kokį dabar pradėjo "publikuoti" dr. Pilka.

"Ir visas tas rašinys yra vienas nonsensas, nuo pradžių iki galo. Pavyzdžiui, visi velionies sudėti į bankus Keleivio pinigai pavadami jo broliui. Taip pat ir kitas turtais broliui. Tuo tarpu faktas yra toks, kad velionis su savo broliu labai nesutikdavo ir sirgdamas nenorėjo jo matyti. Ypač jiedu buvo atsiskirę prieš pat pabaigą, ir ant galo brolis buvo jau iš darbo pašalintas. Jis sugrįžo tik mano kviečiamas, kuomet Jurgis jau gulėjo ir negalėjo spaustuven atėiti.

gerai žinomoje vietoje Franklin Grove, netoli North parko. Visas pelnas bus skiriamas del Deshion ligonbuočiui, kur randasi šio karo sužeisti kareiviai, kurių tarpe yra ir lietuvių sužeistų kareivių.

Reikia tikėtis, kad į šį North Saidės lietuvių išvažiavimą suvažiuos daug lietuvių iš Pittsburgho ir apylinkės. Rengimo komisija kviečia visus dalyvauti šiame išvažiavime. **Komisija.**

LAIC Šaukiasi Talkos!

Amerikos spaudos apžvalgai tobuliau sutvarkyti, LAIC yra atsikrėpęs į vieną stambesnę "Clipping Service". Vienok, vien Clipping Service patarnavimo nepakanka.

Kukliais finansais disponuodamas, LAIC Clipping Service patarnavimą turi **neišvengiamai roboti**. Del tos pačios priežasties, LAIC turi roboti ir tiesioginį periodikos prenumėravimą. Vadinasi, LAIC reikia išieiti: kreiptis į plačiąją Amerikos lietuvių visuomenę, prašant netiesiai šiame reikale centrui patalkininkauti.

Labai svarbu gauti tiek laikraštinės, tiek metraštinės (magazines) iškarpas visais lietuviams ir Lietuvą liečiančiais klausimais. Tiek anglų kalba, tiek bent kuria svietimi kalba.

Lietuvišką spaudą LAIC gauna tiesioginiai.

Siuočiameose iškarpose turi būti pėdsakai šaltinio (iš kurio butent laikraščio ar metrašcio) vieta ir data.

Reikalui esant, pageidaujama turėti ir tikroji autoriaus paverdė (ne penname).

Vienas-kitas lietuvis prie talkos šioje srity jau yra prisidėjęs.

Iškarpas malonėkite siuntinėti "Printed Matter" Lithuanian American Information Center, 233 Broadway, Room 3912, New York 7, N. Y.

Lietuviai Gausiai Paremia Raudonąjį Kryžių

Amerikiečiai lietuvių, ispanų, rumunų ir francūzų kilmės, kaip ir daug kitų svetimtaučių šioje šaly, prisideda prie visokių pasilinksminimo parengimų militariniuose ir laivyno įstaigose. Tas daroma per Raudonojo Kryžiaus "Camp and Hospital" tarybas, kurios buvo organizuotos sujungti pastangas civilių organizacijų ir asmenų, kurie pageidauja padėti mūsų kareiviams ir jureiviams stovyklose ir ligoninėse.

Šios tarybos veikla jima net 4,000 militarinių ir laivyno įstaigų. Karininkai perduoda savo vyrų reikalavimus taryboms, kurios praneša grupėms. Beveik kiekviename atsitikime, pareikalauti daiktai greitai parupinti. Prašymai yra įvairiausi, gal reikia pianos, radio arba ligoninei saulės kambario ar pasilinksminimo kambario.

Tarybos ypatingai raportuoja apie grupes lietuvių-amerikiečių savo apylinkėse, kurios nenulstančiai remia šį Raudonojo Kryžiaus darbą del mūsų vyrų tarnyboje. Ypatin-gai Chicagoje, Clevelande, Pittsburghe, Bostone, Worcester, Brooklyne, New York, ke, keliuose miesteliuose Connecticut valstijoje, ir Shenandoah, Mahanoy City ir Wilkes Barre, Pensylvanijoje.

Lietuvaitės ypatingai pasišventusiai remia tarybos reikamus. Jos siuva visokius reikalingus daiktus stovykloms ir ligoninių poilsio kambariams ir jos dalyvauja visokiuose darbuose. Vyrų irgi atlieka

savo dalį: jie aukoja laiką ir pinigų parupinti baldus ir kitus įrengimus ir kitaip prisideda prie tarybos programo pasisekimo.

Kada taryba Tampa Floridoje, gavo prašymą pristatyti įrengimus keliems kambariams, burelis ispaniškai kalbančių moterų Tampa pristatė įrengimus del trijų. Moterys pagamino visokių gražių apdangalų. Kitos ispaniškai kalbančios grupės pietvakariuose, rytuose ir vakaruose kooperuoja su Raudonojo Kryžiaus Stovyklų ir ligoninių tarybomis.

Rumanų amerikiečių Piličių Moterų Kliubas Trentone, New Jersey, visiškai įrengė priėmimo kambarį įsirašiusiems vyrams Lakehurst Naval Training Service, Taryba irgi raportuoja kooperaciją francūzų, italų ir kitų grupių.

Tarybos veikimuose dalyvauja bažnyčių grupės, darbo organizacijos, ukių kooperativai, muzikos mylėtojai, fraternalės organizacijos, apraundos draugystės ir įvairiausi asmenys. Turint vieną centrinę įstaigą priimti ir išpildyti prašymus kiekvienoje vietoje, šios tarybos sunaikino eikvojimą ir pakartojamą pastangų ir užtikrina lygų ir greitą distribuciją, ačiū kooperacijai viešų grupių ir asmenų visur. Kas tik nori aukoti ką nors, ypač svetimų kalbų viktrolos plokštelių, arba pan., tegul pašaukia vietinį Raudonojo Kryžiaus skyrių ir praneša Camp and Hospital Council Service.

Apie Žibalą

Šį metų žibalo vartojimas bus nukirstas iki minimumo, ir naudotojas turės saugoti, kiek galima, — sako Office of War Information, bazė duotini Petroleum Administration for War.

Yra trukumas kuro, sako OWI. Kariškas pareikalavimas pasidino tiek, kad namų fronto ištekliai akmeninio aliejaus yra 20 procentų mažesnis, negu 1941 metais ir dauguma to nukreipta karo reikalams. Trukumai akmeninio aliejaus yra todėl, kad Amerikos submarinai ir invazijos "barges" yra įjega su Diesel mašinomis, kuri vartoja kurą, kurio davinys nukreiptas nuo išdirbėjo akmeninio aliejaus. Tuktančiams, Bulldozer-iai su didelės jėgos Diesel mašinerija, caterpillar traktoriai ir Diesel truck'ai, didžiuliai lokomotivai ir "dokus" lokomotivai, taipgi vartoja Diesel kurą. Kareiviai taipgi vartoja akmeninį aliejų, kuomet jo reikia apšildymui ar lauko virtuves įkaitinti.

Nežiūrint butino reikalo, Amerikos akmeninio aliejaus ištekliai vis mažėja. Suv. Valsčių ištekliai 1941 m. buvo 14,500,000 cilindrai, pabaigoje 1943 m. ištekliai nupuošė iki 9,400,000 cilindų. Pareikalavimai 1944 metų sumažins iki numatyto 59 procentų žemiau 1941 metų, ir įvertinimas 1945 metų pirmo ketvirtialio įrodo, kad reikalas bus didelis, bet nupoula bus 30 procentų lygumo 1941 m.

Todel, civiliai turės saugoti akmeninį aliejų ir taupinti, kiek galima, lengvu taupymo budu: vartojamas šildytuvus dienos metu pasukti žemiau ir nakty užgesyti, kuomet šeimyna nuėjo gulti. Taipgi vakare reikia langus pridenkti. Nedėykite šildytuvo nevartojamuose kambariuose. Reikia užgesyti šildytuvą, kuomet aplėdiate kambarį, duris uždarykite ir langus pridenkite. Turėkite sutarimą su šeimyna vieną kambarį vartoti, o tuo

sius: vyrą Juožą, sunų Joną ir dukterį Marę.

Aš buvau gerai pažįstamas su a. a. O. Žibiene per apie 35 metus ir todėl nuo savęs turiu priminti, kad Ona Žibiene buvo tokia moteris, kuri visuomet stengdavosi kitus pagerbti — netik savo draugus, bet ir pažįstamus. Tai ta moteris, kuri visuomet stengdavosi prisilaikyti mandagumo, kas moterims labai pri-tinka. Todel velionė yra užsitarnavusi gyva budama, kad pareikšti jai mirus užjautą ir pagerbimą.

A. a. Onai Žibienei, vardan visos SLA 214 kuopos, palinkėsiu lengvai ir ramiai išsėtis šioje Amerikos laisvoje žemelėje.

Walter Domash, SLA 214 kp. narys.

Siuruoti ir "mapuoti" nereikia. Šešios dienos, 11:45 vakare iki 7 ryte. Mokestis \$22.66, 80 Broadway, Room 830, New York, N. Y.

Kuopų susirinkimai

PROVIDENCE, R. I. — S. L. A. 347 kp. susirinkimas įvyks rugpjūčio 20 d., 2 val.

popiet, L. A. P. P. Kliubo name, 475 Smith St. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti ir užsimokėti savo duokles, kad neliktu suspenduoti. Taipgi primenu, kad dar didžiama narių neužsimokėję kareivių duoklių fondan. Ateldami, atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA 347 kuopos. — V. J. Bankauskas, sekr.

CHICAGO, ILL. — SLA 260 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks rugpjūčio 13 d., 2 val. popiet. Friendly Hall, 2548 West 69-th St. Visi nariai kviečiami skaitlingai susirinkti, užsimokėti savo duokles ir imti dalyvumą svarstyme SLA reikalų. — J. Jasulevičius, sekr.

NANTICOKE, PA. — SLA 12 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks rugpjūčio 13 d., 1:30 val. popiet, priprastoje vietoje. Prašome visų draugų atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarimų. — E. Kvederavičius, sekr.

REIKALAUJA VALYTOJŲ

Valytojų, siuruoti ir "mapuoti" nereikia. Šešios dienos, 11:45 vakare iki 7 ryte. Mokestis \$22.66, 80 Broadway, Room 830 New York, N. Y.

SLA Pagelbos Ranka

Savaitinė atskaita išmokėtų pomirtinių ir ligoje pašalpų

CEKIAI ISRASAITI RUGPJŪCIO 5, 1944

Išmokėtos pomirtinės

KAZYS RAKLEVICIUS, 5 kp., Plymouth, Pa., gimęs kovo 4 d., 1872 m., Griškonų kaime, Trakų apskr., Vilniaus rėd. Prie SLA prisirašė gruod. 2 d., 1900 m., numirė liepos 12 d., 1944 m. vėžio liga. Velionio dukterei, Marei Raklevičiutei, pomirtinės išmokėta \$150.00

TEOFILĖ BITKAUSKIENE, 18 kp., Westville, Ill., gimus gruod. 26 d., 1886 m., Gelgaidiškių miest., Suvalkų rėd. Prie SLA prisirašė kovo 2 d., 1930 m., numirė birž. 6 d., 1944 m. širdies liga. Velionės dukterims, Marei ir Onai Bitkauskiutėms, pomirtinės išmokėta \$200.00

KAZYS TIJONAITIS, 76 kp., Brooklyn, N. Y., gimęs rugs. 15 d., 1881 m., Kaniukų kaime, Kauno rėd. Prie SLA prisirašė geg. 6 d., 1917 m., numirė liepos 10 d., 1944 m. nuo coronary sclerosis. Velionio moteriai, Elzbietai Tijonaitienei, pomirtinės išmokėta \$300.00

KAZYS MLIAUSKAS, 115 kp., Wilkes Barre, Pa., gimęs spal. 23 d., 1900 m., Wilkes Barre, Pa. Prie SLA prisirašė liepos 5 d., 1941 m., numirė liepos 18 d., 1944 m. nuo coronary occlusion. Velionio moteriai, Valerijai Mliauskieni, pomirtinės išmokėta \$1,000.00

ANTANAS SKŪCAS, 115 kp., Wilkes Barre, Pa., gimęs lapkr. mėn., 1871 m., Suvalkų rėd., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė rugs. 1 d., 1918 m., numirė liepos 19 dieną, 1944 m. širdies liga. Velionio moteriai, Marei Skučienei, pomirtinės išmokėta \$300.00

JADVYGA ŠLIUPIENE, 207 kp., Manchester, Conn., gimus lapkr. 21 d., 1893 m., Alytaus apskr. ir vals. Prie SLA prisirašė kovo 11 d., 1928 m., numirė liepos 2 d., 1944 m. nuo kraujaplūdžio. Velionės vyrui, Vincui Šliupui, pomirtinės išmokėta \$300.00

ADOLFAS DANUNAS, 233 kp., Herkimer, N. Y., gimęs spal. 4 d., 1880 m., Ramagalės vals., Panevėžio apskr., Kauno rėd. Prie SLA prisirašė bal. 22 d., 1918 m., numirė liepos 5 d., 1944 m. plaučių uždegimu. Velionio moteriai, Karolinai Danunienei, pomirtinės išmokėta \$600.00

Viso \$2,850.00

Nuo pradžių šių metų bendrai viso \$79,685.00

Išmokėtos ligoje pašalpos

J. JAZUKEVICIENE, 17 kp., Brockton, Mass. Sirgo 7 savaites \$42.00

W. R. MAAG, 18 kp., Westville, Ill. Sirgo 9 s. \$81.00

P. BARTKUS, 29 kp., Westville, Ill. Sirgo 4 s. ir 2 d. \$26.00

I. TARUTIS, 43 kp., S. Boston, Mass. Sirgo 6 s. ir 4 d. \$40.00

A. MACEIKIENE, 86 kp., Pittsburgh, Pa. Sirgo 11 s. ir 1 d. \$7.00

M. KAZLAUSKIENE, 90 kp., Bridgeville, Pa. Sirgo 4 s. ir 1 d. \$26.25

A. SKUCAS, 115 kp., Wilkes Barre, Pa. Sirgo 6 s. ir 3 d. \$17.75

S. DOMARKIENE, 139 kp., Chicago, Ill. Sirgo 5 s. ir 3 d. \$33.00

J. KVEDARAS, 211 kp., Mahanoy City, Pa. Sirgo 3 s. \$27.00

S. RUKUZIENE, 233 kp., Herkimer, N. Y. Sirgo 10 s. ir 5 d. \$65.00

A. GRAVELIS, 258 kp., Washington, Pa. Sirgo 3 s. ir 1 d. \$19.00

Viso \$478.00

Nuc pradžių šių metų bendrai viso \$72,869.25

St. Louis, Mo.

A. a. Ona Žibiene, SLA 214 Kp. Narė

Amžiną atilsį Onai Žibienei, kuri numirė liepos 9 d. Amerikoje išgyveno apie 40 metų. Jos vyras, Petras Žibas numirė 1932 m., St. Louis, Mo. Jie paliko sunų Joną ir dukterį Marę; abudu jau vedę ir gyvena su savo šeimomis.

A. a. Ona Žibiene per daugelį metų priklausė prie SLA 214 kuopos, bet apie trys metai atgal ji persikėlė į Westfrakfort, Ill. ir tuo pačiu laiku apsiavedė su antru vyrų, Juozu Veneskiu ir, pagyvenus apie 3 metus su juo, numirė. Palaidota Westfrakfort, Ill. kapinėse, palikdama nuliudu-

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

Mūsų Biznieriai

A. J. KUPSTIS
SLA N A R Y S
Tel. So. Boston 9427

Real Estate & Insurance
Specializuojam: Bizniera, Gyvenimo Namais ir Farmom Mandagus ir Greitas Patarnavimas

322 W. BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

JOHN NAGHTEN & CO.

ESTABLISHED 1863, INSURANCE

1908 Insurance Exchange, Chicago, Illinois